

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი

როგორ მოვემზადოთ

პედაგოგთა სასერტიფიკაციო გამოცდებისათვის

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება

თბილისი 2013

შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრი
სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ჯგუფი

საგამოცდო კრებული წარმოადგენს „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ საკუთრებას და დაცულია საქართველოს კანონით- „საავტორო და მომიჯნავე უფლებების შესახებ“ „შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის“ ნებართვის გარეშე დაუშვებელია ტექსტში რაიმე ცვლილების შეტანა, მისი რეპროდუქცია, თარგმნა და სხვა საშუალებებით (როგორც ბეჭდვითი, ასევე ელექტრონული ფორმით) გავრცელება, აგრეთვე იკრძალება საგამოცდო კრებულის გამოყენება კომერციული მიზნებისათვის.

შესავალი

პედაგოგთა სასერტიფიკაციო გამოცდის ტესტი სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში ეფუძნება განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ შემუშავებულ ეროვნულ სასწავლო გეგმასა და მასწავლებლის სტანდარტს. ტესტის საშუალებით ფასდება საგნის სწავლებისათვის სტანდარტით გათვალისწინებული მასალის ცოდნა, მასწავლებლის მიერ ელემენტარული პრაქტიკული უნარების გამოყენება, შემოქმედებითი უნარი, საგნის მასწავლებლის მიერ სწავლების მეთოდების ცოდნა და პრაქტიკაში მათი გამოყენების უნარი, სწავლების პროცესის დაგეგმვისა და წარმართვის უნარი, სასწავლო პროცესის უზრუნველსაყოფად შეფასების მეთოდების გამოყენების უნარი, ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზის საფუძველზე კი ლოგიკური მსჯელობისა და ანალიტიკური აზროვნების უნარი.

2013 წელს პირველად ჩატარდა სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდა. გამოცდაში მონაწილეობა მიიღო 578-მა პედაგოგმა, მათ შორის 151-მა გამსვლელი ქულა მოიპოვა, რაც საერთო რაოდენობის თითქმის 26%-ია. იმისათვის, რომ მასწავლებლებს დახმარება გავუწიოთ სასერტიფიკაციო გამოცდებისათვის მომზადების პროცესში, გამოცდების ეროვნული ცენტრი გთავაზობთ კრებულს - „როგორ მოვემზადოთ სასერტიფიკაციო გამოცდებისათვის - სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება“ კრებულში მოცემულია ინფორმაცია სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტის შესახებ: მასწავლებლის სტანდარტი (დანართი I) საგამოცდო პროგრამა (დანართი II), 2013 წლის სასერტიფიკაციო გამოცდაზე გამოყენებული ტესტი, განხილულია ტესტური დავალებები, წარმოდგენილია შეფასების კრიტერიუმები და პრინციპები. სანიმუშო მასალად გამოყენებულია აპლიკანტთა პასუხები, რომელთაც თან ერთვის განმარტებები და რეკომენდაციები. მოცემულია ტიპური შეცდომების ჩამონათვალი, რაც მთლიანობაში დაგეხმარებათ, გაიაზროთ ტესტურ დავალებათა მოთხოვნები.

იმედი გვაქვს, წარმოდგენილი მასალა სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლებს სათანადოდ დაეხმარება სასერტიფიკაციო გამოცდისათვის მომზადების პროცესში.

გისურვებთ წარმატებას!

შინაარსი

შესავალი.....	3
---------------	---

I თავი

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტი

1. ტესტის სტრუქტურა და ქულათა განაწილება.....	6
2. სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტი.....	9

II თავი

ტესტურ დავალებათა ტიპები, შეფასების სქემები და პრინციპები, განმარტებები, რეკომენდაციები

1. დახურული კითხვები.....	31
2. პრაქტიკული დავალება.....	34
3. ქრონოლოგიის განსაზღვრა.....	37
4. შესაბამისობის დავალებები.....	39
5. ღია კითხვები.....	40

დანართი I

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი.....	65
---	----

დანართი II

მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდის პროგრამა

სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში	71
---	----

I თავი

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტი

ტესტის სტრუქტურა და ქულათა განაწილება

2013 წელს გამოყენებული სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტი

1. ტესტის სტრუქტურა და ქულათა განაწილება

ტესტი შედგება ორი ნაწილისაგან:

1. **საგნობრივი კომპეტენციის ნაწილი**, რომელიც ამოწმებს: ა) საგნობრივ ცოდნას; ბ) ცოდნის გამოყენების უნარს; გ) ხელოვნების ნიმუშის ანალიზის უნარს.
2. **მეთოდური ნაწილი**, რომელიც ამოწმებს, თუ როგორ ფლობს პედაგოგი სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სწავლების მეთოდებს.

ქვემოთ მოცემულია საგანმცდო ტესტის სტრუქტურა და ქულათა განაწილება დავალებების მიხედვით.

რას ვაფასებთ	დავალების ინსტრუქცია	საკითხი	ქულა	ქულათა მაქსიმუმი
საგნობრივი კომპეტენცია 70%				
1. ცოდნა 20%				
ქართული ხელოვნება; მსოფლიო ხელოვნება; ხელოვნების ისტორიის პერიოდები, მიმდინარეობები და სტილები; სახვითი ხელოვნების დარგები, ჟანრები; ტერმინები და მხატვრული ენა; სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტები და პრინციპები	4 სავარაუდო პასუხიდან შემოხაზეთ 1 სწორი პასუხი; აღნიშნეთ ჭეშმარიტია თუ მცდარი მოცემული დებულება და მცდარი პასუხის გასწვრივ ჩაწერეთ სწორი ფორმულირება	15	1	15
2. გამოყენება 26%				
პრაქტიკული უნარები	მოცემული ინსტრუქციის	1	5	5

	შესაბამისად პრაქტიკული სამუშაოსათვის განკუთვნილ ცალკე ფურცელზე შექმნით კომპოზიცია			
ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენება ნამუშევრის შექმნისას	4 სავარაუდო პასუხიდან შემოხაზეთ 1 სწორი პასუხი	5	1	5
მხატვრული მიმდინარეობები, მხატვრები, არქიტექტურული და სახვითი ხელოვნების ნიმუშები	დაალაგეთ მოცემულობა ქრონოლოგიური პრინციპით (უძველესიდან უახლესისაკენ)	5	1	5
სწავლა-სწავლების პროცესისადმი მასწავლებლის შემოქმედებითი მიდგომის უნარი, ინტერპრეტაციისა და წარმოსახვის უნარები	მოიფიქრეთ და ჩაწერეთ სიტუაციური ამოცანა პრაქტიკული უნარების განსავითარებლად	2	2	4
ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზი 24%	დააკვირდით ხელოვნების ნიმუშს, გაიაზრეთ მითითებების მიხედვით	1		15
ჯამური ქულა საგნობრივი კომპეტენციის ნაწილისათვის				49 ქულა
მეთოდика 30%				
ღია დავალებები				
გაკვეთილის დაგეგმვა	მოცემული საგაკვეთილო თემის შესაბამისად დაგეგმეთ გაკვეთილი	1		5
მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება	მოიფიქრეთ და ჩაწერეთ განმავითარებელი შეფასების ნიმუში დავალებაში მოცემული მოსწავლის პრაქტიკული ნამუშევრისათვის.	1	4	4

მიზანი-აქტივობა	შეარჩიეთ და აღწერეთ აქტივობა, რომელიც დაეხმარება მასწავლებელს მოცემული მიზნის მიღწევაში და დაასაბუთეთ მისი მართებულობა	1	2	2
დახურული დავალებები				
შესაბამისობის განსაზღვრა	შეუსაბამეთ ერთ სვეტში მოცემული საგაკვეთილო მიზნები მეორე სვეტში მოცემულ სასწავლო აქტივობებს	2	3	6
არჩევითბოლოიანი დავალება	4 სავარაუდო პასუხიდან შემოხაზეთ 1 სწორი პასუხი	4	1	4
ჯამური ქულა მეთოდური ნაწილისათვის				21 ქულა
საკითხების ჯამური რაოდენობა				38
მაქსიმალური ქულა მთელი ტესტისათვის				70 ქულა

პასუხები პედაგოგმა უნდა გადაიტანოს პასუხების ფურცელზე. სწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი. ტესტის ხანგრძლივობა შეადგენს 5 საათს.

მინიმალური ზღვარი

ტესტის წარმატებით ჩასაბარებლად აუცილებელია, რომ კანდიდატმა გადალახოს ტესტის მაქსიმალური ქულის 60%, ანუ კანდიდატმა უნდა დააგროვოს ტესტის მაქსიმალური ქულის 60%-ს +1 ქულა. სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტის შემთხვევაში, სადაც მაქსიმალურ ქულას წარმოადგენს 70 ქულა, გამსვლელი ქულა იქნება 43 ქულა ან მეტი.

2013 წლის საგამოცდო ტესტი

I – საგნობრივი კომპეტენცია

1. ცოდნა

არჩევითბოლოიანი კითხვა

1-17 დავალების ინსტრუქცია – თითოეულ კითხვას ახლავს ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. სწორი პასუხის შესაბამისი უჯრა მონიშნეთ X ნიშნით.

1. რომელი კულტურის ნიმუშია წარმოდგენილი სურათზე?

- ა. ეგვიპტური;
- ბ. ეტრუსკული;
- გ. შუამდინარული;
- დ. ეგეოსური.

2. იტალიელი მხატვრის ბერნარდო დადის (1280-1348) მიერ შექმნილი ნამუშევარი არის

- ა. დიპტიხი;
- ბ. პოლიპტიხი;
- გ. ტრიპტიხი;
- დ. პრედელა.

3. რომელი განმარტება შეესაბამება სურათზე მოცემული გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშის აღწერილობას?

ა. ლარნაკის მორთულობა მითოლოგიური პერსონაჟების რელიეფური გამოსახულებებისა და ორნამენტული ნახატის საინტერესო კომბინაციას წარმოადგენს;

ბ. თიხის შავ ფონზე წითელი საღებავით შექმნილი გამოსახულებები – ადამიანთა ფიგურები და ფრიზისებური ორნამენტი, წითელფიგურიანი კერამიკის საინტერესო ნიმუშს ქმნის;

გ. სტილიზებული გამოსახულებებისა და ორნამენტის სინთეზი ლარნაკზე ძველი ბერძნული წითელფიგურიანი კერამიკის ტიპურ ნიმუშს ქმნის;

დ. შუქისა და ჩრდილის მკვეთრი მონაცვლეობით ლარნაკის ზედაპირზე ფიგურები მოცულობით ფორმას იძენენ, რაც სივრცის ილუზიის შექმნას ემსახურება.

4. რომელი ტერმინით განისაზღვრება ცვილოვანი ფერწერა?

ა. ლითოგრაფია;

ბ. ფრესკა;

გ. ენკაუსტიკა;

დ. გრაფიურა.

5. ჩამოთვლილთაგან რომელი ქართული შუასაუკუნეების ტაძრის ინტერიერია შემკული ფიგურული რელიეფებით?

ა. ალავერდი;

ბ. ოშკი;

გ. ნიკორწმინდა;

დ. სვეტიცხოველი.

6. რომელი საუფლო დღესასწაულია გამოსახული სიმონე მარტინის ცნობილ სურათზე?

- ა. ფერისცვალება;
- ბ. მირქმა;
- გ. ხარება;
- დ. თაყვანისცემა.

7. რომელი ქართული შუასაუკუნეების ქრისტიანული ტაძრის ფრესკაა წარმოდგენილი მოცემულ სურათზე?

- ა. ატენის სიონი;
- ბ. უბისა;
- გ. ყინწვისი;
- დ. წალენჯიხა.

8. ჩამოთვლილთაგან რომელ მხატვრულ მიმდინარეობას მიაკუთვნებთ მოცემულ ნამუშევარს?

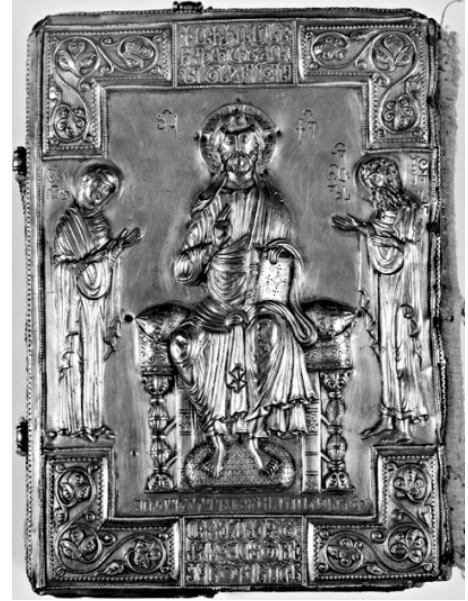
- ა. სიმბოლიზმი;
- ბ. სიურეალიზმი;
- გ. ექსპრესიონიზმი;
- დ. ფოვიზმი.

9. რომელი განმარტება შეესაბამება სურათზე მოცემული ქართული შუასაუკუნეების ოქრომქანდაკებლობის ნიმუშის აღწერილობას?

ა. მაღალი რელიეფით შესრულებულ სტატიკურ ფიგურებს ოსტატი დეკორატიული თაღედის გამოსახულებით შემოსაზღვრავს და მხატვრულ-დეკორატიულ სისტემას ახლებურად გაიაზრებს;

ბ. მაღალი რელიეფით შესრულებული ფიგურებისა და დახვეწილი ორნამენტული მოტივების სინთეზით ოსტატი ქართული ოქრომქანდაკებლობის საუკეთესო ნიმუშს ქმნის;

გ. ხაზობრივი, დეკორატიული ხასიათის დაბალი რელიეფით შესრულებულ გამოსახულებებს ოსტატი ფორმათა უტრირების საშუალებით ექსპრესიას სძენს;

დ. მაღალი რელიეფით შესრულებულ წელსზევით დაგრძელებულ ფიგურებს ფორმათა უტრირება უფრო მანერულობას სძენს, ვიდრე ექსპრესიას.

10. რომანტიზმი, როგორც მიმდინარეობა ხელოვნებაში, უპირველეს ყოვლისა, პროტესტს გამოხატავს:

ა. ფეოდალიზმის უსამართლობის მიმართ;

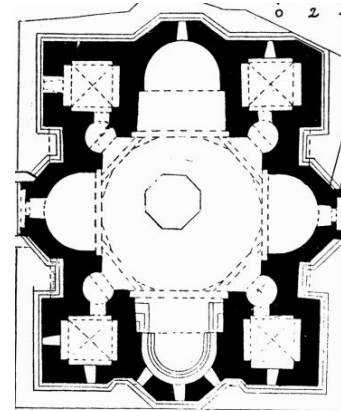
ბ. მოდერნისტული ხელოვნების მინიმალიზმის მიმართ;

გ. განმანათლებლობის ეპოქის რაციონალიზმისა და ინდუსტრიული რევოლუციის მიმართ;

დ. კოლექტივიზაციის, როგორც კომუნისტური წყობის საფუძვლის მიმართ.

11. სურათზე წარმოდგენილი არქიტექტურული გეგმის ტაძრის ტიპია:

- ა. ტრიკონქი;
- ბ. ტეტრაკონქი;
- გ. ბაზილიკა;
- დ. კუპელ-ჰალე.

12. ჩამოთვლილთაგან რომელია ანტიკური ხანის მოზაიკური მხატვრობის ნიმუში საქართველოში?

- ა. წრომის ტაძრის მოზაიკა;
- ბ. გელათის ტაძრის საკურთხეველის კონქის მოზაიკა;
- გ. ძალისის ტაძრის იატაკის მოზაიკა;
- დ. ყველა ზემოჩამოთვლილი.

13. მოცემული ფრაგმენტის მიხედვით დაასახელეთ სკულპტურული კომპოზიციის ავტორი:

- ა. ლორენცო ბერნინი;
- ბ. ანტონიო კანოვა;
- გ. მიქელანჯელო ბუონაროტი;
- დ. ბენვენუტო ჩელინი.

14. როტონდა ეწოდება:

- ა. პოსტამენტის ნაირსახეობას;
- ბ. წრიულ ნაგებობას;
- გ. მრავალაფსიდიან ნაგებობას;
- დ. მართკუთხა ფორმის ნაგებობას.

15. რომელი ეპოქის ან/და მხატვრული მიმდინარეობის ნიმუშია წარმოდგენილი მოცემულ სურათზე?

- ა. ანტიკური;
- ბ. ნეოკლასიციზმი;
- გ. მოდერნი;
- დ. რენესანსი.

16. დაადგინეთ, რომელი ცნობილი ტაძრის გუმბათია წარმოდგენილი მოცემულ სურათზე:

- ა. რომის პანთეონი;
- ბ. აია სოფიას ტაძარი;
- გ. სანტა მარია დელ ფიორეს ტაძარი;
- დ. წმინდა პეტრეს ტაძარი.

17. რომელი არქიტექტორია სურათზე გამოსახული ნაგებობის ავტორი?

- ა. ფრენკ ლოიდ რაიტი;
- ბ. ანტონი გაუდი;
- გ. გუსტავ ეიფელი;
- დ. ლე კორბუზიე.

2. ცოდნის გამოყენება

ა. პრაქტიკული სამუშაო

დავალება 18.

ინსტრუქცია: პრაქტიკული დავალებისათვის განკუთვნილ ფურცელზე გამოსახეთ ნატურმორტი - გამოყენებითი ხელოვნების რომელიმე ერთი ნიმუშისა და ნებისმიერი 2 სახეობის ხილის გამოსახულების გამოყენებით. შუქ-ჩრდილის საშუალებით ფორმებს მიაანიჭეთ მოცულობა. კომპოზიციური განაწილების პრინციპის საფუძველზე ნატურმორტი შესაბამისად განათავსეთ სასურათე სიბრტყეზე.

ბ. არჩევითბოლოიანი კითხვა

19-25 დავალებათა ინსტრუქცია: თითოეულ კითხვას ახლავს ოთხი სავარაუდო პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. სწორი პასუხის შესაბამისი უჯრა მონიშნეთ X ნიშნით.

19. ჩამოთვლილთაგან რომელი მხატვრული საშუალება არ არის დამახასიათებელი კუბისტური მხატვრობისათვის?

- ა. სურათში სივრცის გამოსახვა;
- ბ. მრავლობითი რაკურსის გამოყენება;
- გ. მეხსიერებით ხატვა;
- დ. ბალანსი.

20. როგორ ფიქრობთ, რა ტექნიკაშია შესრულებული წარმოდგენილი სურათი?

- ა. ლითოგრაფია;
- ბ. ოფორტი;
- გ. გობელენი;
- დ. მოზაიკა.

21. ჩამოთვლილთაგან რომელი კომპონენტი მოიაზრება ტემპერის საღებავის გამხსნელ-შემაკავშირებელ ნივთიერებად?

- ა. ცხოველური ცხიმი;
- ბ. ცვილი;
- გ. კვერცხის გული;
- დ. სელის ზეთი.

22. რა ტექნიკაშია შესრულებული წარმოდგენილი ხელოვნების ნიმუში?

- ა. აკვარელი;
- ბ. ენკაუსტიკა;
- გ. ტემპერა;
- დ. ზეთი.

23. სახვით ხელოვნებაში კონტური გამოიყენება, როგორც

- ა. საგნის მოხაზულობა, აბრისი;
- ბ. სიბრტყეზე სივრცის გამოსახვის საშუალება;
- გ. ფაქტურის შექმნის საშუალება;
- დ. ყველა ზემოჩათვლილი

24. ჩამოთვლილთაგან როგორი ტიპის ხაზის საშუალებით იქმნება ჩრდილის ეფექტი ფურცელზე?

- ა. ჰორიზონტალური;
- ბ. კონტურული;
- გ. კუთხოვანი;
- დ. შტრიხი.

25. მასწავლებელი მოსწავლეებს აღმოსავლური კალიგრაფიის რამდენიმე ნიმუშს აჩვენებს და სთხოვს მათ საკუთარი სახელისა და გვარის ასოების გამოყენებით შექმნან დეკორატიული, გრაფიკული კომპოზიცია.

რომელი მხატვრული ელემენტის გამოყენების უნარის განვითარებას ემსახურება მსგავსი აქტივობა?

- ა. კონტურული ნახატის;
- ბ. შუქ-ჩრდილის;
- გ. ფერის;
- დ. კონტრასტის.

გ. ქრონოლოგიის განსაზღვრა

26-30 დავალებათა ინსტრუქცია: დაალაგეთ (უძველესიდან უახლესისაკენ) მხატვრული მიმდინარეობები, მხატვრები, არქიტექტურული და სახვითი ხელოვნების ნიმუშები მათი შექმნის დროის მიხედვით. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელზე მოცემულ ცხრილში. გაითვალისწინეთ, რომ ცხრილში იწერება მხოლოდ შერჩეული ერთეულის შესაბამისი ციფრი.

26. დაალაგეთ მიქელანჯელოს ნამუშევრები მათი შექმნის დროის მიხედვით:

1.

2.

3.

4.

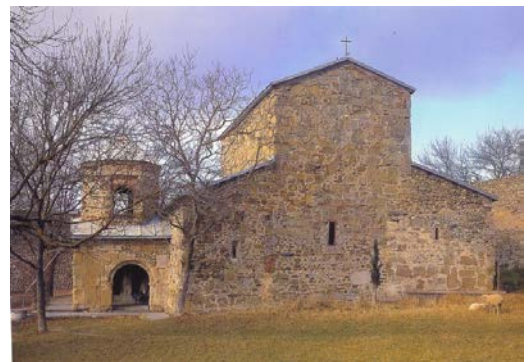

27. დალაგეთ ქართული შუასაუკუნეების ქრისტიანული ტაძრები მათი შექმნის დროის მიხედვით:

1.

2.

3.

4.

28. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ მხატვრული მიმდინარეობები:

1. რეალიზმი;
2. ბაროკო;
3. რომანტიზმი;
4. კლასიციზმი.

29. დაალაგეთ პიკასოს ნამუშევრები მათი შექმნის დროის მიხედვით:

1.

2.

3.

4.

30. ქრონოლოგიურად დაალაგეთ ქვემოთ ჩამოთვლილი ქართველი მხატვრები მათი ცხოვრებისა და მოღვაწეობის დროის მიხედვით:

1. მერაბ აბრამიშვილი;
2. ავთო ვარაზი;
3. სოლიკო ვირსალაძე;
4. გიგო გაბაშვილი.

II – მეთოდика

ა. არჩევითი კითხვა

31. ყველაზე მეტად რომელი მიზნის მიღწევაში დაგეხმარებათ მოცემული აქტივობა?

აქტივობა: შეადარეთ ერთმანეთს ელენე ახვლედიანისა და მორის უტრილოს მოცემული კომპოზიციები.

მორის უტრილო

ელენე ახვლედიანი

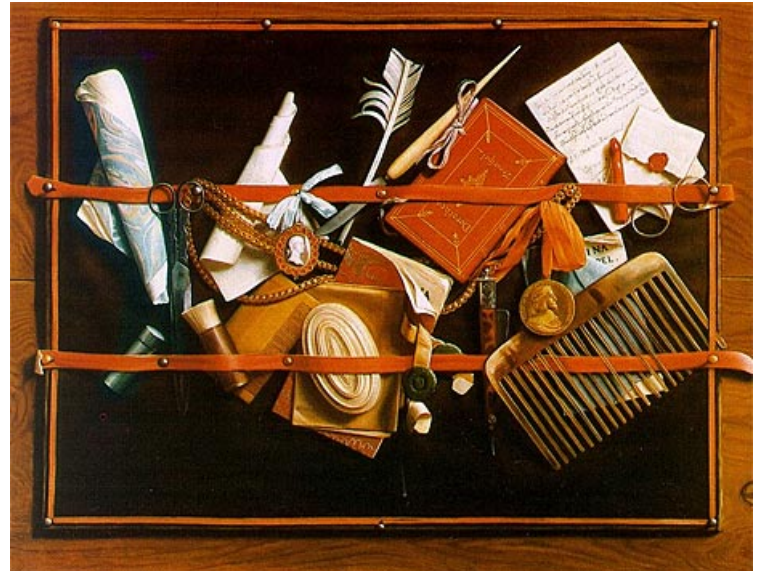
- ა. ქართული დაზგური მხატვრობის შესწავლა;
- ბ. პეიზაჟის, როგორც სახვითი ხელოვნების ჟანრის, თავისებურებების დადგენა;
- გ. მსგავსი და განმასხვავებელი ნიშნების ინტერკულტურულ კონტექსტში განხილვა;
- დ. ფრანგული და ქართული პეიზაჟის თავისებურებებზე მსჯელობა.

32. დაასახელეთ, ყველაზე მეტად რომელი კონკრეტული საკითხის განხილვისას გამოიყენებდით გაკვეთილზე სამუელ ჰოგსტრატენის ნატურმორტის (1667 წ. ტილო, ზეთი. 63X79) ქვემოთ წარმოდგენილ ილუსტრაციას?

ა. ნატურმორტის, როგორც სახვითი ხელოვნების ჟანრის თავისებურებებზე მსჯელობისას;

ბ. ამოვიცნოთ და ვიმსჯელოთ ისტორიულ მოვლენაზე, რომელიც შემოქმედის შთაგონების წყაროდ იქცა;

გ. სტილური მახასიათებლების საფუძველზე მივაკუთვნოთ ხელოვნების ნიმუში კონკრეტულ ეპოქასა თუ მხატვრულ მიმდინარეობას ;

დ. განვიხილოთ ოპტიკური ილუზია და მისი შესაძლებლობები, როგორც მხატვრული ხერხი სახვით ხელოვნებაში.

33. მოსწავლეებს წარუდგენთ პეიჯ ბრედლის ცნობილ ქანდაკებას „ექსპანსია“. რა დავალებას მისცემდით მოსწავლეებს ამ ქანდაკებასთან დაკავშირებით შემოქმედებითი აზროვნების განსავითარებლად?

ა. აღწერეთ მოცემული კომპოზიცია;

ბ. კომპოზიციისათვის მოიფიქრეთ ახალი ორიგინალური სათაური;

გ. დაადგინეთ სურათის შექმნის თარიღი;

დ. დაადგინეთ მოცემული ნამუშევრის მასალა და ტექნიკა.

34. რომელი უნარის განვითარებას არ შეუწყობს ხელს მასწავლებლის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული შემდეგი დავალება:

მასწავლებელი მოსწავლეებს წარუდგენს ორ ფერწერულ ნამუშევარს – ედუარდ მანეს „აივანი“ და რენე მაგრიტის „მანეს აივნის პერსპექტივა“. იგი სთხოვს მოსწავლეებს, გამართონ დისკუსია წარმოდგენილი ნამუშევრების ირგლივ – კომპარატიული მეთოდის საფუძველზე განსაზღვრონ მსგავსი და განმასხვავებელი ნიშნები, გამოხატონ საკუთარი დამოკიდებულება თითოეული სურათისადმი და დაასაბუთონ საკუთარი მოსაზრება, შესაძლებელია თუ არა განვიხილოთ რენე მაგრიტის სურათი მანეს ნამუშევრის ერთგვარ პაროდიად.

- ა. ინფორმაციის მოპოვების უნარი;
- ბ. შემოქმედებითი აზროვნების უნარი;
- გ. კომუნიკაციის უნარი;
- დ. ინტერპრეტაციის უნარი.

ბ. შესაბამისობის დადგენა

35-36 დავალებათა ინსტრუქცია: შეუსაბამეთ A სვეტში მოცემული საგაკვეთილო მიზნები B სვეტში მოცემულ სასწავლო აქტივობებს. გაითვალისწინეთ, ერთ მიზანს მხოლოდ ერთი აქტივობა შეესაბამება.

დავალება 35.

საგაკვეთილო მიზნები (A)	სასწავლო აქტივობები (B)
1) მოსწავლემ შეისწავლოს სხვადასხვა ქვეყნისა და კულტურის ხელოვნების ნიმუშები. 2) მოსწავლემ გამოიკვლიოს და განმარტოს კონტექსტის გავლენა კონკრეტულ ნაწარმოებსა და ხელოვანის შემოქმედებაზე. 3) მოსწავლემ გააცნობიეროს და წარმოაჩინოს, რომ ხელოვნება არის კომუნიკაციისა და თვითგამოხატვის საშუალება.	ა) ემოციების გადმოსაცემად გამოიყენოს კონტრასტული ფერები ნამუშევრის შექმნისას.
	ბ) დაგეგმოს და მოაწყოს შეხვედრა ხელოვნების გამოჩენილ მოღვაწესთან.
	გ) შეისწავლოს ქართული გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშები.
	დ) შეაგროვოს ინფორმაცია რომანტიზმის ეპოქის ისტორიულ მოვლენებსა და მათ თავისებურებებზე, რომლებმაც გავლენა იქონია ექვენ დელაკრუას შემოქმედებაზე.
	ე) ფოტოგრაფიაზე მოძიებული ინფორმაციის საფუძველზე ჩაატაროს შემოქმედებითი ექსპერიმენტი.

დავალება 36.

საგაკვეთილო მიზნები (A)	სასწავლო აქტივობები (B)
1) მოსწავლემ მიზანმიმართულად შეარჩიოს და შემოქმედებითად გამოიყენოს ხელოვნების ელემენტები, მასალა, ტექნიკა და პროცედურა ნამუშევრის შექმნისას. 2) მოსწავლემ გააცნობიეროს სამყარო, როგორც მრავალფეროვანი გრძნობებისა და იდეების წყარო და შემოქმედებითად ასახოს ნამუშევარში. 3) მოსწავლემ გამოიყენოს სახვითი ელემენტებისა და პრინციპების ცოდნა ხელოვნების კონკრეტული ნიმუშის ანალიზისას.	ა) კომპიუტერული პროგრამების გამოყენებით შექმნას მისთვის საყვარელი ნაწარმოების ბეჭდური, ილუსტრირებული ვერსია.
	ბ) შექმნას ბადის დიზაინის ესკიზი იაპონური ბაღების შთაგონებით.
	გ) შეარჩიოს და მოიძიოს მატერიალური რესურსები შესასრულებელი სამუშაოსათვის.
	დ) შეაგროვოს ინფორმაცია მისთვის ნაცნობ ხელოვნების მოღვაწეზე.
	ე) კომპარატიული მეთოდის გამოყენებით იმსჯელოს სხვადასხვა პერიოდისა და ქვეყნის ხელოვნების ნიმუშების საერთო და განმასხვავებელ მხატვრულ ნიშნებსა და მათ საფუძვლებზე.

გ. მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება

დავალება 37.

ინსტრუქცია: ამ დავალების შესასრულებლად გეძლევათ: 1. მოსწავლის მიერ შექმნილი ესე; 2. შეფასების სქემა, რომელიც უნდა გამოიყენოთ მოსწავლის ნამუშევრის შესაფასებლად. ყურადღებით გაეცანით მოცემულ ნაშრომს და შეაფასეთ იგი შეფასების სქემის მიხედვით. მოსწავლისათვის მინიჭებული ქულები ჩაწერეთ ქვემოთ მოცემულ ცხრილში.

**„იმპრესიონიზმი სინათლის დაბადებაა ფერწერაში“
რობერ დელონე**

იმპრესიონიზმი, როგორც მხატვრული მიმდინარეობა XIX საუკუნის ბოლოს ჩამოყალიბდა. ამ მიმდინარეობის ფუძემდებლად ფრანგი მხატვარი კლოდ მონეა აღიარებული. Impression -ფრანგული სიტყვაა და შთაბეჭდილებას ნიშნავს, სწორედ წამიერი შთაბეჭდილების ასახვაა იმპრესიონისტების ნამუშევრების საფუძველი, იმ მხატვრებისა, რომლებმაც ახლებურად დაინახეს და გაიაზრეს რეალიზმის პრობლემები.

იმპრესიონისტები თვლიდნენ, რომ მხატვარი უნდა იყოს აუცილებლად თანამედროვე და პროგრესული ადამიანი და უნდა ხატავდეს იმას, რასაც ხედავს. მათ აინტერესებდათ დიდი ქალაქის ბინადარნი, ყოველდღიური, ცხოვრებისეული მომენტები, მათი გარემომცველი საგნები და ნაგებობები. იმპრესიონისტებმა უარყვეს სახელოსნოში მუშაობის აუცილებლობა და ღია ცის ქვეშ გადაინაცვლეს, გააფართოვეს თემატიკა, გახსნეს და გამოსახეს ბუნების მრავალფეროვანი თავისებურებები. ისინი საგნებს არა მათი ობიექტური მყარი ნიშნების მიხედვით ასახავდნენ, არამედ ისე, როგორც გვევლინებიან საგნები გარკვეულ პირობებში.

იმპრესიონიზმის არსი მთელი სიცხადით წარმოჩნდა მონეს მიერ რუანის ტაძრის თემაზე შესრულებული სურათების სერიაში. მხატვარი დიდი ხნის განმავლობაში აკვირდებოდა, თუ რა ეფექტებით წარმოჩნდებოდა რუანის ტაძარი დღისა და საღამოს სხვადასხვა მონაკვეთში, წლის სხვადასხვა დროს სხვადასხვა განათების პირობებში და საუცხოოდ მოახერხა ამ ეფექტების ასახვა საკუთარ ნამუშევრებში. მხატვარი ოსტატური მონასმებით და წერის განსაკუთრებულად საინტერესო მანერით მიზანს ადვილად აღწევს - სინათლე, განსაკუთრებით კი მზის სინათლე, მთელი თავისი სითბოთი და სიკაშკაშით ცხადად შეიგრძნობა არა მარტო რუანის ტაძრის ამსახველ, არამედ მის სხვა სურათებშიც.

ერთმანეთისგან სრულიად განსხვავებული ხასიათის შემოქმედების მიუხედავად, იმპრესიონისტებს წამიერი შთაბეჭდილების, საგნებზე სინათლის ზემოქმედების ასახვისაკენ სწრაფვა აერთიანებდათ.

დიდი ხნის განმავლობაში იმპრესიონისტები უარყოფით რეაქციას იწვევდნენ საზოგადოების გარკვეულ ნაწილსა და აკადემიური სალონის წარმომადგენლებს შორის, მხოლოდ ცოტანი თუ ხედავდნენ მათ შემოქმედებაში ხელოვნების განვითარების საინტერესო გზებს.

დღეს თამამად შეიძლება ითქვას, რომ იმპრესიონიზმი ახალ და თანამედროვე ხელოვნებაში წარმოქმნილი თითქმის ყველა მიმდინარეობის საფუძველია.

	შეფასების სქემა			
	0 ქულა	1 ქულა	2 ქულა	3 ქულა
I. საკითხის დასმა	საკითხი ბუნდოვანია, დავალება სწორად არ არის გააზრებული.	ესესთვის შერჩეული საკვლევი მასალა და საკითხი საინტერესო დასკვნების გამოტანის შესაძლებლობას ნაკლებად იძლევა.	ესესთვის შერჩეული საკვლევი მასალა და საკითხი საინტერესო დასკვნების გამოტანის შესაძლებლობას იძლევა.	
II. კვლევის სტრატეგიები: ადარებს, აანალიზებს, განიხილავს საკითხს ისტორიულ, რელიგიურ და სოციალურ კონტექსტში.	ნაშრომიდან ჩანს, რომ მოსწავლეს არ გააჩნია შესაბამისი ცოდნა. ვერ იაზრებს საკითხს.	ზედაპირულად ახასიათებს ცალკეულ ძეგლს.	საკვლევ მასალას განიხილავს და ნაწილობრივ ადარებს ერთმანეთს.	აანალიზებს საკვლევ მასალას და განიხილავს საკითხს ისტორიულ, რელიგიურ და სოციალურ კონტექსტში.
III. ასაბუთებს საკუთარ მოსაზრებებს	ნაწერიდან ჩანს, რომ მოსწავლეს არ გააჩნია შესაბამისი უნარები.	აკეთებს დასკვნებს მხოლოდ ცალკეულ ძეგლთან დაკავშირებით.	გამოაქვს დასკვნები კონკრეტული ძეგლების შესახებ, გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას, თუმცა უჭირს დასაბუთება.	გამოხატავს საკუთარ დამოკიდებულებას და ანალიზისა და შედარების საფუძველზე პოულობს მიზეზ-შედეგობრივ კავშირებს, გამოაქვს დასკვნები, ასაბუთებს და განაზოგადებს მათ.
IV. ტერმინოლოგია: ადეკვატურად იყენებს პროფესიულ ტერმინებს.		ამჟღავნებს პროფესიული ტერმინების შეზღუდულ ცოდნას.	ამჟღავნებს პროფესიული ტერმინების კარგ ცოდნას.	

კრიტერიუმები	I	II	III	IV
მოსწავლის შეფასება				

დ. ღია დავალება - მიზანი-აქტივობა

დავალება 38.

ქვემოთ მოცემულია სასწავლო მიზანი. შეარჩიეთ და აღწერეთ შესაბამისი აქტივობა, რომელიც დაგეხმარებათ ამ მიზნის მიღწევაში და დაასაბუთოთ მისი ეფექტიანობა

მიზანი: განწყობილების გადმოსაცემად მოსწავლემ შეარჩიოს კონკრეტული თემის შესაბამისი მხატვრული ტექნიკა და გამომსახველობითი საშუალებები.

დავალება 39.

ქვემოთ მოცემულია სასწავლო აქტივობა. შეარჩიეთ შესაბამისი მიზანი, დაასაბუთოთ თქვენი გადაწყვეტილება.

აქტივობა: მასწავლებელმა მოსწავლეებს გააცნო პაბლო პიკასოს ნამუშევრები და მისი ცნობილი ფრაზა „საგნებს გამოვსახავ არა ისე, როგორც მე მათ ვხედავ, არამედ ისე, როგორც ვფიქრობ მათზე“. კლასმა იმსჯელა, თუ რა კავშირია პიკასოს ფრაზასა და მის შემოქმედებას შორის. მსჯელობის შემდეგ მასწავლებელმა მოსწავლეებს შესთავაზა - მოცემული ფრაზის მიხედვით, საკუთარი შეხედულებისამებრ შექმნან მხატვრული კომპოზიცია. თქვენი აზრით, რა მიზნის მიღწევას ემსახურება მსგავსი აქტივობა?

ე. გაკვეთილის დაგეგმვა

დავალება 40.

შემოთავაზებული საგაკვეთილო თემის მიხედვით განსაზღვრეთ და ჩაწერეთ ერთი სასწავლო მიზანი, 2 ან 3 სასწავლო უნარ-ჩვევა, რომელსაც განავითარებთ სასწავლო პროცესის დროს. განსაზღვრეთ, დამატებით რომელი კონკრეტული 2 ან 3 რესურსი (სახელმძღვანელოს, რვეულის, კალმის, დაფისა და ცარცის გარდა) დაგეხმარებათ სასწავლო მიზნის ეფექტურად მიღწევაში, დაგეგმეთ უნარ-ჩვევებისა და სასწავლო მიზნის შესაბამისი 2 ან 3 სასწავლო აქტივობა, დროის მონაკვეთის მითითებით და განმარტეთ ერთ-ერთი აქტივობის ეფექტიანობა.

საგაკვეთილო თემა VII კლასისათვის: ყველაფერი ფერების შესახებ

სასწავლო მიზანი	უნარ-ჩვევები	რესურსები	აქტივობები (დროის მონაკვეთის მითითებით და აქტივობის ეფექტიანობის დასაბუთებით)

დავალება 41. ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზი

გაიაზრეთ, გაანალიზეთ და შეაფასეთ ქვემოთ მოცემული ხელოვნების ნიმუში

შეასრულეთ დავალება მითითებების მიხედვით:

41.1 აღწერეთ და დაახასიათეთ კომპოზიცია; რა თემაზეა შექმნილი მოცემული კომპოზიცია? მასალისა და ტექნიკის საფუძველზე ამოიცანით სახვითი ხელოვნების რომელი დარგის ნიმუშია წარმოდგენილი.

41.2 გაანალიზეთ და მოკლედ ჩამოაყალიბეთ, რა სახვით საშუალებებსა და სახვით ხერხებს იყენებს ავტორი სურათზე აზრისა და იდეის გამოსახატად და განწყობილების შესაქმნელად.

41.3 მხატვრულ-სტილური მახასიათებლების საფუძველზე განსაზღვრეთ ნამუშევრის შექმნის დრო, დაადგინეთ, რომელი ქვეყნის ხელოვნების ნიმუშია წარმოდგენილი, დაასახელეთ ავტორი.

41.4 შეაფასეთ ნამუშევარი – გამოხატეთ საკუთარი დამოკიდებულება, იმსჯელეთ და დაასაბუთეთ თქვენი მოსაზრება.

41.5 შეაჯერეთ იდეები (იმსჯელეთ გავლენებზე, განიხილეთ ნაწარმოები ისტორიულ-კულტურულ და ა.შ. კონტექსტში), გააკეთეთ შესაბამისი დასკვნები.

II თავი

ტესტურ დავალებათა ტიპები, შეფასების სქემები და პრინციპები,
განმარტებები, რეკომენდაციები

I. დახურული კითხვები

დავალების აღწერა: ამ ტიპის დავალებაში თითოეულ კითხვაზე მოცემულია 4 სავარაუდო პასუხი. მათგან *მხოლოდ ერთია სწორი*. მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს ფაქტობრივი მასალის ცოდნასა და მისი გამოყენების უნარს. თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

ამ ტიპის დავალებებს როგორც საგნობრივი კომპეტენციის ნაწილში, ასევე მეთოდის ნაწილშიც ვხვდებით.

მეტი სიცხადითვის განვიხილავთ დახურული კითხვების რამდენიმე ნიმუშს.

1. დახურული კითხვა ნეგატივის (უარყოფის) შემცველი ფორმულირებით. ამ ტიპის დავალება ტესტში შედარებით იშვიათად გვხვდება. მასზე მუშაობისას არ გამოგრჩეთ კითხვის ნეგატივის ანუ უარყოფის შემცველი ფორმულირება. ის გამუქებულია, ხაზგასმულია და განსხვავებული შრიფტითაა მოცემული.

ნიმუში:

ჩამოთვლილთაგან რომელი მხატვრული საშუალება არ არის დამახასიათებელი კუბისტური მხატვრობისათვის?

- ა. სურათში სივრცის გამოსახვა;
- ბ. მრავლობითი რაკურსის გამოყენება;
- გ. მეხსიერებით ხატვა;
- დ. ბალანსი.

2. დახურული კითხვა, რომელშიც აღწერილია მიზანი, ხოლო სავარაუდო პასუხები აქტივობების სახითაა წარმოდგენილი და პირიქით, დახურული კითხვა, რომელშიც აღწერილია აქტივობა, ხოლო სავარაუდო პასუხებად სხვადასხვა მიზანია მოცემული. აპლიკანტმა უნდა გააანალიზოს, თუ რომელი აქტივობა შეუწყობს ხელს დასახული მიზნის მიღწევას, ან პირიქით, რომელი მიზანის მიღწევას ემსახურება პირობაში აღწერილი აქტივობა.

ნიმუში :

მოსწავლეებს წარუდგენთ პეიჯ ბრედლის ცნობილ ქანდაკებას „ექსპანსია“. რა დავალებას მისცემდით მოსწავლეებს ამ ქანდაკებასთან დაკავშირებით შემოქმედებითი აზროვნების განსავითარებლად?

- ა. აღწერეთ მოცემული კომპოზიცია;
- ბ. კომპოზიციისათვის მოიფიქრეთ ახალი ორიგინალური სათაური;
- გ. დაადგინეთ სურათის შექმნის თარიღი;
- დ. დაადგინეთ მოცემული ნამუშევრის მასალა და ტექნიკა.

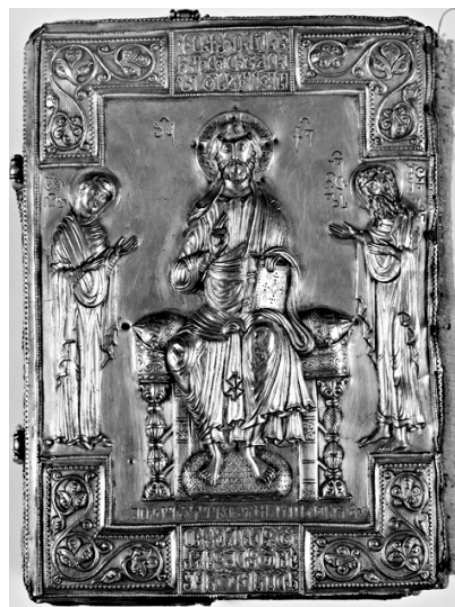
5. დახურული კითხვა, რომელშიც კითხვის პირობას მეტი სიცხადისათვის და/ან პასუხების სახით წარმოდგენილი ანალიზის გასააზრებლად თან ერთვის ილუსტრაცია.

ნიმუში:

რომელი განმარტება შეესაბამება სურათზე მოცემული ქართული შუასაუკუნეების ოქრომქანდაკებლობის ნიმუშის აღწერილობას?

ა. მაღალი რელიეფით შესრულებულ სტატიკურ ფიგურებს ოსტატი დეკორატიული თაღედის გამოსახულებით შემოსაზღვრავს და მხატვრულ-დეკორატიულ სისტემას ახლებურად გაიაზრებს;

ბ. მაღალი რელიეფით შესრულებული ფიგურებისა და დახვეწილი ორნამენტული მოტივების სინთეზით ოსტატი ქართული ოქრომქანდაკებლობის საუკეთესო ნიმუშს ქმნის;

გ. ხაზობრივი, დეკორატიული ხასიათის დაბალი რელიეფით შესრულებულ გამოსახულებებს ოსტატი ფორმათა უტირების საშუალებით ექსპრესიას სძენს;

დ. მაღალი რელიეფით შესრულებულ წელსზევით დაგრძელებულ ფიგურებს ფორმათა უტირება უფრო მანერულობას სძენს, ვიდრე ექსპრესიას.

რეკომენდაციები არჩევითი დავალებების შესასრულებლად:

- ✓ გაიაზრეთ დავალების პირობა;
- ✓ პასუხის გაცემამდე ყურადღებით წაიკითხეთ შეკითხვა;
- ✓ დავალებებს უპასუხეთ პირობაში მოცემულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით;
- ✓ აუცილებლად წაიკითხეთ პასუხის ყველა ვარიანტი, ვიდრე საბოლოო პასუხზე შეჩერდებით. შესაძლოა, სავარაუდო პასუხების ჩამონათვალში იყოს

ორი, ერთი შეხედვით, სწორი/მსგავსი ვარიანტი. გახსოვდეთ, რომ ყველა შემთხვევაში მხოლოდ ერთი პასუხია სწორი. ამდენად, ყურადღება მიაქციეთ პასუხების ვარიანტებში წარმოდგენილ ყველა დეტალს;

- ✓ განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციეთ იმ სიტყვებს, რომლებიც გამუქებული ან ხაზგასმულია. მაგ., „ჩამოთვლილთაგან რომელი „არ არის“, „ყველაზე მეტად“ და ა. შ.;
- ✓ შეკითხვები, რომლებშიც არის სიტყვები: „ყველაზე ნაკლებად“, „გარდა“ ან „არ“ მიგვითითებს იმაზე, რომ არასწორი (პირობის საწინააღმდეგო) პასუხი უნდა ამოვიცნოთ. ასეთ შეკითხვებში ყველა პასუხი სწორია, გარდა ერთისა.

II. დავალება 18. პრაქტიკული სამუშაო

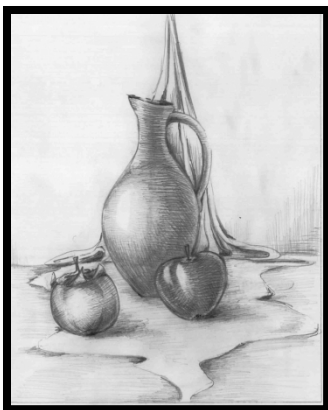
რას ვაფასებთ: მოცემული დავალება საშუალებას იძლევა, დადგინდეს აპლიკანტის მიერ მხატვრული ელემენტებისა და პროცედურების პრაქტიკაში გამოყენების საბაზისო უნარი. ეს დავალება დაგვეხმარება გავარკვიოთ, რამდენად შეძლებს პედაგოგი სწორად წარმართოს მოსწავლის მიერ პრაქტიკული სამუშაოს შესრულების პროცესი და მისცეს სასარგებლო რჩევები. ამ ტიპის დავალება შესრულებდა ცალკე A4 ზომის ფურცელზე, რომელიც აპლიკანტს პასუხების ფურცელთან ერთად გადაეცემა. აპლიკანტი ასევე უზრუნველყოფილი იქნება მოცემული დავალების შესაბამისი პრაქტიკული სამუშაოსათვის აუცილებელი რესურსით (მაგ., ფანქარი, საშლელი და ა. შ.). ამ ტიპის დავალების შეფასება განისაზღვრება 5 ქულით.

ნახატის შეფასების სქემა:

1. გამოსახავს მარტივ ნატურმორტს (1 ქულა).
2. გამოსახავს გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშს (1 ქულა).
3. ფორმებს ნაწილობრივ ანიჭებს მოცულობას (1 ქულა).
4. ახდენს ფორმის მოდელირებას შუქ-ჩრდილის საშუალებით (1 ქულა).
5. იყენებს კომპოზიციური განაწილების პრინციპს (1 ქულა).

ჯამური ქულა - 5

ნიმუში 1

განმარტება: ნამუშევარი შეფასებულია 5 ქულით. მოცემული ნამუშევარი საკმარისად შეესაბამება დავალების პირობის მოთხოვნებს.

ნიმუში 2

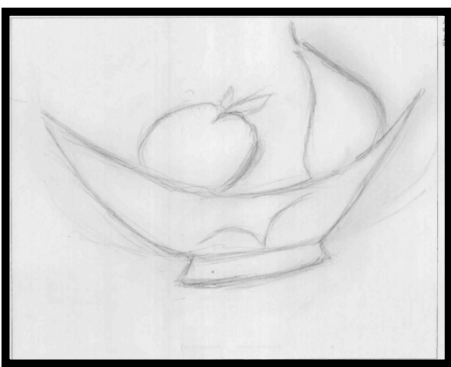
განმარტება: ნამუშევარი შეფასებულია 4 ქულით. მოცემული ნამუშევარი შესრულების საკმაოდ მაღალი დონით გამოირჩევა. ქულა მას ნაწილობრივ ფორმათა მოდელირებისა და ნაწილობრივ კი კომპოზიციური განაწილებისათვის დააკლდა.

ნიმუში 3

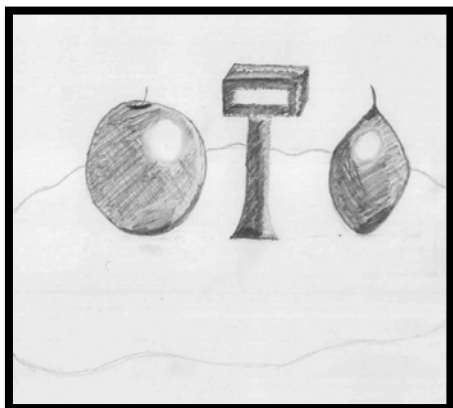
განმარტება: ნამუშევარი შეფასებულია 3 ქულით. მოცემული ნამუშევარი გვიჩვენებს, რომ აპლიკანტმა იცის ნატურმორტის თავისებურებები. იგი ქმნის გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშის გამოსახულებას, დაშტრიხვის საშუალებით მოცულობას სძენს გამოსახულებას, თუმცა კომპოზიციური განაწილებისა და მოდელირების უნარს იგი ვერ ავლენს.

ნიმუში 4

განმარტება: ნამუშევარი შეფასებულია 2 ქულით. მოცემული ნამუშევარი გვიჩვენებს, რომ აპლიკანტი აცნობიერებს, რას წარმოადგენს ნატურმორტი, ქმნის გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშის კონტურულ გამოსახულებას. სხვა მოთხოვნებს მოცემული ნამუშევარი ვერ აკმაყოფილებს.

ნიმუში 5

განმარტება: მოცემული ნამუშევარი შეფასებულია 1 ქულით. აღნიშნული 1 ქულა აპლიკანტმა ფორმებისათვის ნაწილობრივ მინიჭებული მოცულობისათვის დაიმსახურა. წარმოდგენილი გამოსახულება ნატურმორტის აგების პრინციპს არ შეესაბამება, არც გამოყენებითი ხელოვნების რომელიმე ნიმუშია წარმოდგენილი, ფორმების მოდელირებას აპლიკანტი ვერ ახერხებს.

III. დავალება 27-30. ქრონოლოგიის განსაზღვრა

რას ვაფასებთ: დავალებაში მოცემული ჩამონათვალი (მხატვრული მიმდინარეობები, მხატვრები, არქიტექტურული და სახვითი ხელოვნების ნიმუშები და სხვ.) უნდა დალაგდეს ქრონოლოგიური პრინციპით (უძველესიდან უახლესისაკენ). მოცემული ტესტური დავალება ამოწმებს მასალის ფაქტობრივ ცოდნასა და მისი გამოყენების უნარს. დავალება 1 ქულით ფასდება.

მეტი სიცხადისათვის განვიხილავთ ტესტში მოცემულ ერთ-ერთ დავალებას:

დაალაგეთ მიქელანჯელოს ნამუშევრები მათი შექმნის დროის მიხედვით

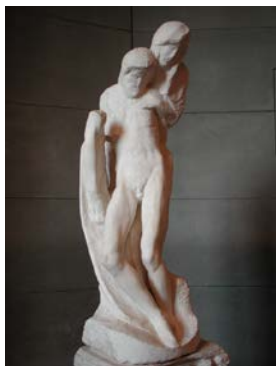
1.

2.

3.

4.

განმარტება: მოცემული ქანდაკებები მიქელანჯელოს მიერ სხვადასხვა დროსაა შესრულებული, მისი შემოქმედებითი განვითარების სხვადასხვა ეტაპზე. მიქელანჯელოს შემოქმედების განხილვა ეროვნული სასწავლო გეგმის თითქმის ყველა კლასის პროგრამაშია გათვალისწინებული, რაც თავისთავად მიქელანჯელოს მხატვრული სტილის ანალიზს გულისხმობს (ხელოვნების აღქმა კონტექსტში,

იდებების გამოხატვა). წარმოდგენილი 4 ნამუშევარი სრულად ასახავს მიქელანჯელოს შემოქმედების განვითარების ეტაპებს, რაც, ერთი მხრივ, თვით შემოქმედის, ხოლო, მეორე მხრივ, რენესანსის დამახასიათებელი მხატვრული ნიშნების გამომხატველია (დეტალიზაციიდან სრულ განზოგადებამდე). ასე რომ, ყველაზე ადრეული ნამუშევარია ის, სადაც ოსტატი დეტალების ასახვას მნიშვნელოვან ყურადღებას უთმობს. შემდეგ ეტაპზე (სურ. 1) ოსტატმა შედარებით განაზოგადა ფორმები, პერსონაჟები იესო ქრისტეს სხეულის საშუალებით უშუალოდ დააკავშირა ერთმანეთთან, რითაც შეკრა კომპოზიცია და ქრისტეს სხეულის შედარებით დიდი ზომით და პოზიდან გამომდინარე სხეულისათვის ილუზორული სიმძიმის მინიჭებით მისი მნიშვნელობა გაზარდა. მომდევნო ეტაპს მეოთხე სურათზე მოცემული კომპოზიცია წარმოადგენს. აქ ფორმები უკვე სრულიად განზოგადებულია და ემოციას ქრისტეს სხეულის სიმძიმისა და უხერხული პოზის საშუალებით ქმნის მხატვარი. მესამე სურათზე წარმოდგენილი კომპოზიცია კი ფორმათა სრული განზოგადებით გამოირჩევა. აქ მხოლოდ დედა-შვილის გამოსახულებაა წარმოდგენილი, ყოველგვარი მეორეხარისხოვანი დეტალებისა და სხეულის ფორმების ანატომიური სიზუსტეების ასახვის გარეშე.

IV. დავალება 35-36. შესაბამისობის დადგენა

რას ვაფასებთ: დავალებაში მოცემულია ჩამონათვალის ორი სვეტი. უნდა დადგინდეს წარმოდგენილ მოცემულობათა შორის არსებული შესაბამისობა. დავალება მეთოდური ხასიათისაა და ამოწმებს მასწავლებლის მიერ საგაკვეთილო მიზნის მისაღწევად აქტივობის ადეკვატურად შერჩევის უნარს. დავალება 3 ქულით ფასდება. ერთ მიზანს მხოლოდ ერთი აქტივობა შეესაბამება.

რეკომენდაციები შესაბამისობის დავალებათა შესასრულებლად:

- ✓ გაიაზრეთ A სვეტში მოცემული საგაკვეთილო მიზნები;
- ✓ ყურადღებით წაიკითხეთ B სვეტში მოცემული სასწავლო აქტივობები;
- ✓ აუცილებლად წაიკითხეთ პასუხის ყველა ვარიანტი;
- ✓ გაითვალისწინეთ, რომ ერთ მიზანს მხოლოდ ერთი აქტივობა შეესაბამება;
- ✓ პირველ რიგში მონიშნეთ ის შესაბამისობა, რომლის სისწორეშიც დარწმუნებული ხართ (დავალებაზე მუშაობისას შეგიძლიათ გამოიყენოთ ისრები შესაბამისობის აღსანიშნად);
- ✓ საბოლოოდ სწორი პასუხი უნდა ჩაიწეროს პასუხებისათვის განკუთვნილ ცხრილში.

V - ღია კითხვები

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ტესტში რამდენიმე სახის ღია კითხვას შეხვდებით: გაკვეთილის დაგეგმვა, მიზნის მიხედვით აქტივობის შერჩევა, სასწავლო მიზნის მისადაგება კონკრეტული აქტივობისათვის, მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება და ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზი.

ამ ტიპის დავალებას არ აქვს ერთი სწორი პასუხი, რადგან საკითხი შესაძლოა სხვადასხვაგვარად იყოს გაანალიზებული და პასუხები მრავალფეროვნებით გამოირჩეოდეს. ამიტომაც თითოეული ღია დავალებისათვის შეფასების სქემა წინასწარ არის შემუშავებული, რომელშიც განხილული და დასაბუთებულია სხვადასხვაგვარი შესაძლო „სწორი პასუხი“. შეფასების სქემაში დეტალურადაა აღწერილი პასუხებისა და ქულების შესაბამისობა. იმისათვის, რომ დავალება სრულფასოვნად, ყველა კრიტერიუმის მიხედვით გასწორდეს, ის უნდა შეესაბამებოდეს მოცემულ საკითხს - დავალების პირობა სწორად უნდა იყოს გააზრებული, ამასთან, პასუხი არ უნდა წარმოადგენდეს დავალების პირობის პერიფრაზს.

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების გამოცდის შედეგების ანალიზისას გამოვლენილი შეცდომების წარმოსაჩენად და შემდგომში მათი შესაძლო აღმოფხვრის, ასევე დავალებების სპეციფიკისა და შეფასების პრინციპების უკეთ გაგების მიზნით გთავაზობთ ზოგიერთი ღია კითხვის პასუხების ნიმუშს, თანდართული დეტალური განხილვითა და განმარტებებით.

1. დავალება 37. მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება

რას ვაფასებთ: დავალებაში მოცემულია მოსწავლის მიერ შექმნილი ესე ან პრაქტიკული ნამუშევარი. მას კი თან ერთვის შეფასების კრიტერიუმები (შეფასების სქემა), რომლის გამოყენებითაც პედაგოგმა უნდა შეძლოს მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება.

ამ ტიპის დავალებები მეთოდური ხასიათისაა და ავლენს პედაგოგის მიერ სასწავლო პროცესში შეფასების კომპონენტის ადეკვატურად ფლობის უნარს (იგი გარკვეული კრიტერიუმების გამოყენებით აფასებს მოსწავლის პასუხს). დავალება 4 ქულით ფასდება. თითოეულ კრიტერიუმში ადეკვატურად დაწერილი შეფასება განისაზღვრება 1 ქულით.

2. დავალება 38-39. მიზანი-აქტივობა

დავალების აღწერა: დავალებაში მოცემულია მიზანი, რომლის მისაღწევადც მასწავლებელმა შესაბამისი აქტივობა უნდა შეარჩიოს. მსგავსი ტიპის დავალება

მეთოდური ხასიათისაა და მასწავლებლის მიერ სასწავლო პროცესის წარმართვის უნარს წარმოაჩენს (2 ქულა).

აქაც ისევე, როგორც სხვა ღია დავალებებში ერთგვაროვანი პასუხი არ არსებობს. მოცემული მიზნის მისაღწევად არა ერთი აქტივობა შეიძლება დაიგეგმოს და შეირჩეს. მოცემული დავალება დაგვეხმარება გავიგოთ, რამდენად შესწევს მასწავლებელს უნარი მიზანს შეუსაბამოს საინტერესო აქტივობა და ამავე დროს დაასაბუთოს ამ აქტივობის ეფექტიანობა. მაქსიმალური ქულა იწერება იმ შემთხვევაში, თუ აპლიკანტი აღწერს კონკრეტულ აქტივობას და წარმოადგენს საკუთარი პასუხის მყარ დასაბუთებას.

ამ დავალებათა სპეციფიკისა და შეფასების პრინციპების უკეთ გაგების მიზნით განვიხილოთ მასწავლებელთა საგამოცდო ნაშრომების ნიმუშები.

დავალება 38

შეფასების სქემა:

1. აპლიკანტის მიერ სწორად დასახელებული სასწავლო აქტივობა - 1 ქულა.
2. აპლიკანტის მიერ აქტივობის ეფექტიანობის დასაბუთება - 1 ქულა.

ჯამური ქულა: 2

ნიმუში 1

დავალება 38

— დაავადებული მოსწავდეებს წინასწარ შეხვედრი ინფორმაციები, რომლებშიც განწყობა სხვადასხვა სხეილია და ტექნიკითაა შეიქმნედი. წაუყვითლოთ ამონახიდი ვან გოგის შემოახუფი შემკვიფხობიდან, სადაც საუბრობს თუ ხოვოს თუნდებს სმის და ფხის კხმობების გადმოსაცემად. საკუთარ მოსახებებზე მზადობის შემდეგ, მკვეთი აფრიზრდი დაეცება. მსგავსი აქტივობა დაგვხმარება შევქმნათ განწყობა, მოსწავდეებს გაუმრდეთ მოფივათა, მუცდი დაგვიხვებით იმუშაოს დაეცებაზე, გააცნობიეროს, ხაზგანაც მრშგნეფოვანია საბიჯოო ჩხოფუქცის მისაფუბაფ სწოხად შეჩრუფი ტექნიკა და სხეხები.

განმარტება: მოცემული ნაშრომი შეფასებულია მაქსიმალური 2 ქულით. აპლიკანტი ამომწურავად პასუხობს დავალების პირობაში დასახელებულ ორივე მითითებას - აღწერს აქტივობას და ასაბუთებს მის ეფექტიანობას. პასუხი გამოირჩევა კონკრეტული და თანმიმდევრული მსჯელობით.

ნიმუში 2

დავალება 38

სიწმინდე სწრაფად ეკუთვნის მოსწავლეს მოძღვრის ეკუთვნის ადამის
 შესახებ „მე და კმეხელი“, ვინც მოძღვრის სწრაფად მოძღვრის ეკუთვნის
 უსაფრთხო, ეკუთვნის სწრაფად მოძღვრის სწრაფად ეკუთვნის
 და მოძღვრის ეკუთვნის და მოძღვრის ეკუთვნის.
 სწრაფად სწრაფად მოძღვრის ეკუთვნის და მოძღვრის, სწრაფად
 მოძღვრის მოძღვრის.

განმარტება: მოცემული დავალება შეფასებულია 1 ქულით. აპლიკანტი ამომწურავად
 პასუხობს დავალების პირობაში დასახელებულ მხოლოდ ერთ მითითებას - აღწერს
 აქტივობას, თუმცა იგი არ იძლევა ამ აქტივობის ეფექტიანობის დასაბუთებას.

ნიმუში 3

დავალება 38

მოძღვრის მოძღვრის და მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის

ნიმუში 4

დავალება 38

მოძღვრის მოძღვრის და მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის
 მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის მოძღვრის

განმარტება: მე-3 და მე-4 ნიმუშებზე წარმოდგენილი ნაშრომები შეფასებულია 0 ქულით. შეფასების სქემის თანახმად, 0 ქულა იწერება მაშინ, როდესაც აპლიკანტის პასუხი წარმოადგენს: 1. დავალების პირობის გამეორებას (პერიფრაზს); 2. ბუნდოვანია ან არ პასუხობს დავალების პირობას. მესამე ნიმუშზე წარმოდგენილ დავალებაში აპლიკანტი განგვიმარტავს, თუ რისი ცოდნა დაგვეხმარება მიზნის მიღწევაში და ნაწილობრივ იმეორებს დავალების პირობას. მეოთხე ნიმუშზე წარმოდგენილი ნაშრომი კი არ პასუხობს დავალების პირობას - პრაქტიკულ ნამუშევარში განწყობილების გადმოსაცემად ტექნიკისა და მასალის შერჩევის ნაცვლად მასწავლებლის მიერ აღწერილი აქტივობა სურათის ანალიზის უნარის განვითარებას შეეხება.

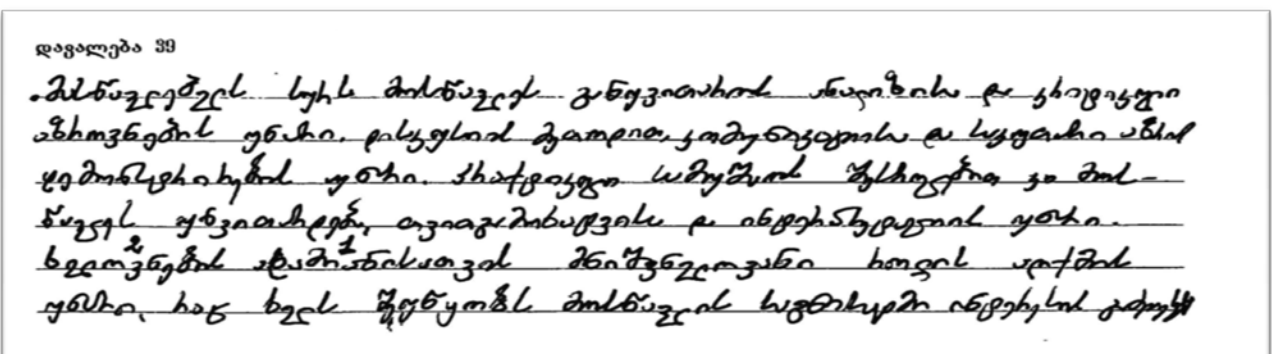
დავალება 39

შეფასების სქემა:

1. აპლიკანტის მიერ სწორად შერჩეული სასწავლო მიზანი - 1 ქულა.
2. აპლიკანტის მიერ სასწავლო მიზნის აქტივობასთან შესაბამისობის დასაბუთება - 1 ქულა.

ჯამური ქულა: 2

ნიმუში 1

განმარტება: მოცემული ნაშრომი შეფასებულია მაქსიმალური 2 ქულით. აპლიკანტი ამომწურავად პასუხობს დავალების პირობაში დასახელებულ ორივე მითითებას - დასახელებს მიზანს და დასაბუთებს აღწერილ აქტივობასთან მიზნის შესაბამისობას. პასუხი გამოირჩევა კონკრეტული და თანმიმდევრული მსჯელობით.

ნიმუში 2

დაგალება 39

[illegible]

განმარტება: მოცემული დავალება შეფასებულია 1 ქულით. აპლიკანტი პასუხობს დავალების პირობაში დასახელებულ მხოლოდ ერთ მითითებას - ასახელებს მიზანს, თუმცა იმის ნაცვლად, რომ დაასაბუთოს მიზნის შესაბამისობა აქტივობასთან, ის ნაშრომის პირველ ნაწილში დავალების პირობის პერიფრაზს გვთავაზობს.

ნიმუში 3

დავალება 39

[illegible]

ნომერი 4

დავალება 39

[illegible]

განმარტება: მე-3 და მე-4 ნიმუშებზე წარმოდგენილი ნაშრომები შეფასებულია 0 ქულით. შეფასების სქემის თანახმად, 0 ქულა იწერება მაშინ, როდესაც აპლიკანტის პასუხი წარმოადგენს: დავალების პირობის გამეორებას (პერიფრაზს), ბუნდოვანია ან არ პასუხობს დავალების პირობას. მესამე ნიმუშზე წარმოდგენილ დავალებაში აპლიკანტი ასახელებს მიზანს, რომელიც საგნობრივი პროგრამის ერთ-ერთი შედეგის პერიფრაზია და, ასევე სავსებით არ შეესაბამება მოცემულ აქტივობას. მეოთხე ნიმუშზე წარმოდგენილ ნაშრომში კი აპლიკანტი დავალების პირობაში მოცემული აქტივობის დახასიათებას გვთავაზობს და დავალების პირობაც არ აქვს სწორად გააზრებული - მოცემული აქტივობა, არა პიკასოს შემოქმედების შესწავლას, არამედ მის გამონათქვამსა და ნამუშევრებს შორის კავშირის საფუძველზე მოსწავლეების შემოქმედებითი უნარის გააქტიურებას და ჩვეულებრივის განსხვავებული, ინტერპრეტირებული სახით წარმოჩენას ემსახურება.

დავალება 38-39-ის შესრულების დროს დაშვებული ტიპური შეცდომები

- **დავალების პირობის არასრული და არასწორი გააზრება.** მაქსიმალური ქულის მისაღებად მნიშვნელოვანია, რომ აპლიკანტი სრულად იაზრებდეს დავალების პირობაში მოცემულ ყველა მითითებას და შესაბამისად, მისი პასუხი აკმაყოფილებდეს ყველა ქვეპუნქტს. ნაშრომში ნათლად უნდა ჩანდეს შესაბამისობა დასახელებულ მიზანსა და დაგეგმილ აქტივობას შორის, ასევე დავალების პირობაში აღწერილ აქტივობასა და მისთვის მისადაგებულ მიზანს შორის. აპლიკანტმა უნდა დაასაბუთოს მის მიერ დაგეგმილი აქტივობის ეფექტიანობა და მიზნის შესაბამისობა აქტივობასთან.
- **ვრცელი, მაგრამ არაადეკვატური პასუხი.** ხშირია, როდესაც აპლიკანტი თითქმის სრულად ავსებს დავალებისათვის განკუთვნილ არეს, თუმცა მისი პასუხი არაადეკვატურია. მაგ., ხშირია სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების საგნობრივი პროგრამიდან დაზეპირებული შედეგებისა და ინდიკატორების გამოყენების ფაქტები, რაც ხშირად არ შეესაბამება მოცემულობას; ასევე ხშირია აქტივობის აღწერის ნაცვლად დავალების პირობაში მოცემული აქტივობის დახასიათება, თუ რამდენად ეფექტიანია ის. ასევე მიზანთან აქტივობის შესაბამისობის ნაცვლად დავალების პირობაში დასახელებული მიზნის პერიფრაზირება. ამგვარი ნაშრომები 0 ქულით ფასდება.
- **არგუმენტების სიმწირე.** აპლიკანტების მცირე ნაწილი ახერხებს მიზნის შესაბამისი აქტივობის ეფექტიანობისა და კონკრეტული აქტივობის მიზანთან

შესაბამისობის დასაბუთებას. ხშირად დასაბუთების მცდელობისას არგუმენტები არადამაჯერებელი და არამყარია.

3. დავალება 40. გაკვეთილის დაგეგმვა

რას ვაფასებთ: დავალების მიზანია, პედაგოგმა შეადგინოს გაკვეთილის გეგმა კონკრეტულ თემაზე და განსაზღვროს:

- ა) გაკვეთილის მიზანი, რომლის მიღწევასაც გეგმავს გაკვეთილზე;
- ბ) საჭირო რესურსები (რა რესურსებია საჭირო გაკვეთილის ჩატარებისას);
- გ) აქტივობები, რომლებიც დაეხმარება მასწავლებელს დასახული მიზნის მიღწევაში;
- დ) შეძლოს საგაკვეთილო დროის სწორად ორგანიზება;
- ე) უნარ-ჩვევები, რომლებსაც მოსწავლე გამოიმუშავებს ან/და განივითარებს გაკვეთილის განმავლობაში.

დავალება მეთოდური ხასიათისაა და ამოწმებს პედაგოგის მიერ გაკვეთილის სწორად დაგეგმვისა და ორგანიზების უნარს.

მასწავლებლის პროფესიულ სტანდარტსა და ეროვნულ სასწავლო გეგმაში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სასწავლო პროცესის დაგეგმვას. გაკვეთილი სასწავლო პროცესის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი კომპონენტია, რომელიც სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული შედეგების მიღწევის საფუძველია. ამ დავალებით ფასდება, თუ რამდენად სწორად შეუძლია აპლიკანტს დაგეგმოს სასწავლო პროცესი, შეარჩიოს თემის შესაბამისი მიზანი, კონკრეტული მიზნის მისაღწევად დაგეგმოს ეფექტიანი აქტივობები და გაანაწილოს დრო, ასევე დაასაბუთოს ერთ-ერთი აქტივობის ეფექტიანობა, დაასახელოს აქტივობების შესაბამისი რესურსები და უნარ-ჩვევები, რომლებსაც გაკვეთილზე განხორციელებული აქტივობების შედეგად გამოიმუშავებს მოსწავლე.

შეფასების სქემა:

- 1. ადეკვატურად, ლოგიკურად ჩამოყალიბებული სასწავლო მიზანი - 1 ქულა.
 - 2. სასწავლო მიზნის შესაბამისად შერჩეული განსავითარებელი უნარ-ჩვევები - 1 ქულა.
 - 3. ადეკვატურად შერჩეული აუცილებელი 3 ან 4 სასწავლო რესურსი - (1 ქულა)
ამ სასწავლო რესურსის ეფექტურობა - 2 ქულა.
 - 4. ადეკვატურად დაგეგმილი 1 ან 2 სასწავლო აქტივობა და ლოგიკურად დასაბუთებული მისი ეფექტურობა - 2 ქულა.
- ჯამური ქულა - 5**

ამ დავალების სპეციფიკისა და შეფასების პრინციპების უკეთ გაგების მიზნით განვიხილოთ მასწავლებელთა საგამოცდო ნაშრომების ნიმუშები.

ნიმუში 1

დავალება 40

სასწავლო. მიზანი	უნარ - ჩვევები	რესურსები	აქტივობები (დროის მითითებით და 1 აქტივობის ეფექტურობის დასაბუთებით)
• მოსწავდემ მიიღოს ინფორმაცია ფეხების შესახებ და შეძლოს მათი გამოყენებით შექმნას ფეხნეული კომპოზიცია.	• მოისმენს ფეხების შესახებ ინფორმაციას. • დაგეგმავს და ქმნის ფეხნეულ ნამუშევარს (შემოქმედებით). • ნახატებს ხდასის წინაშე სკულპტურულ ნამუშევარს. (პროპორციის)	• სახელმძღვანელო • პოეტური • ფეხნეული • ფეხნეული • სკულპტურა • ფეხნეული • ნეცის ქილა	• მინი დეკორატიული სკულპტურის ჩვენებით (10წთ.) • პრაქტიკული სამუშაო (25წთ.) • პრეზენტაცია (10წთ.) • (დამოუკიდებლად ანაწევრებს ფეხებს და იღებს სკულპტურულ ნამუშევარს, რომელსაც გამოიყენებს სკულპტურის ნამუშევარში) • დამოუკიდებლად მუშაობს ეფექტურობის უზრუნველყოფის მიზნით და შექმნის ნამუშევარს.

განმარტება: დავალება შეფასდა მაქსიმალური 5 ქულით. აპლიკანტმა წარმატებით უპასუხა დავალების პირობაში მოცემულ ყველა მითითებას (დაასახელა მიზანი, რომელიც შეესაბამება ეროვნული სასწავლო გეგმის, მიზანს შეუსაბამა აქტივობები, აქტივობებს რესურსები და უნარ-ჩვევები, გაანაწილა დრო აქტივობებისათვის და დაასაბუთა ერთ-ერთი აქტივობის ეფექტიანობა). წარმოდგენილი გაკვეთილის გეგმა სასწავლო პროცესის ეფექტიანად წარმართვის წინაპირობაა, რაც შეუწყობს ხელს გათვალისწინებული შედეგების მიღწევას.

ნიმუში 2

დაგალება 40

სახელწოდება, მიზანი	უნარი - ჩვეულებები	რესურსები	აქტივობები (დროის მიმოთვლით და 1 აქტივობის ეფექტურობის დასაბუთებით)
1. მოსწავლე ჯიბიდან სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა.	1. ზუსტად მოიძიოთ სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა. 2. მოსწავლე დაიღწია სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა.	1. სონეტის ფურცელი 2. სონეტის ფურცელი 3. სონეტის ფურცელი	1. მოსწავლე დაიღწია სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა. 2. მოსწავლე დაიღწია სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა. 3. მოსწავლე დაიღწია სონეტის ფურცელი დაიღწია ხოცა.

განმარტება: მოცემული დავალება შეფასებულია 4 ქულით. აპლიკანტი ასახელებს ესგ-ს შესაბამის მიზანს (1 ქულა), მიზნის შესაბამის აქტივობებს და ასახუთებს ერთ-ერთს (2 ქულა), არჩევს რესურსებს (1 ქულა), მეტ-ნაკლებად სწორად ანაწილებს დროს, თუმცა უჭირს უნარ-ჩვევების ჩამოყალიბება შესაბამისი ფორმით (0 ქულა).

ნიმუში 3

დავალება 40

2.

სასწავლო. მიზანი	უნარ - ჩვევები	რესურსები	აქტივობები (დროის მითითებით და 1 აქტივობის ეფექტურობის დასაბუთებით)
მივიღო სიღრმისეული, ჭეშმარიტი, კონსტრუქციული, სიყვარული და თბილი ვიზიონი ჩემთვის.	1) აჩვენებ ჩემს ღრმად და ჭეშმარიტ ვიზიონს. 2) ვინ იყავნება კონსტრუქციული ვიზიონი და ჩემი განხილვა. 3) მომეღიწე აუ თუ განწყობა და ემოციონები აუ თუ ვიზიონი. 4) ვიზიონი ჩემი პრაქტიკული, სიღრმისეული.	1) ვიზიონი ვიზიონი 2) ვიზიონი 3) ვიზიონი 4) ვიზიონი	1) ვიზიონი ვიზიონი 2) ვიზიონი 3) ვიზიონი 4) ვიზიონი

განმარტება: წარმოდგენილი ნაშრომი შეფასდა 3 ქულით. აპლიკანტი მეტ-ნაკლებად აყალიბებს სასწავლო მიზანს (1 ქულა) და გეგმავს მიზნის შესაბამის აქტივობებს (1 ქულა), თუმცა არ ანაწილებს დროს აქტივობებისათვის. მის მიერ ერთ-ერთი აქტივობის დასაბუთება ძალიან ზოგადია და სქემატური. აპლიკანტის მიერ საგაკვეთილოდ შერჩეული რესურსები აქტივობათა ადეკვატურია (1 ქულა), თუმცა მას უჭირს უნარ-ჩვევების სწორად ფორმულირება (0 ქულა).

დავალება 40-ის შესრულების დროს დაშვებული ტიპური შეცდომები

- **დავალების პირობის არასრული გააზრება.** მაქსიმალური ქულის მისაღებად მნიშვნელოვანია, რომ აპლიკანტი სრულად იაზრებდეს დავალების პირობაში მოცემულ ყველა მითითებას და შესაბამისად, მისი პასუხი აკმაყოფილებდეს ყველა ქვეპუნქტს. ნაშრომში ნათლად უნდა ჩანდეს შესაბამისობა გაკვეთილის დაგეგმვის ყველა კომპონენტს შორის (აქტივობები - რესურსები; აქტივობები - უნარ-ჩვევები; მიზანი - აქტივობები).
- **ვრცელი, მაგრამ არაადეკვატური პასუხი.** ხშირია, როდესაც აპლიკანტი თითქმის სრულად ავსებს დავალებისათვის განკუთვნილ არეს, თუმცა მისი პასუხი სრულიად არაადეკვატურია. მაგ., დავალებისათვის „ყველაფერი ფერების შესახებ“ ის იყენებს სრულიად განსხვავებულ თემაზე მის მიერ წინასწარ დაგეგმილი გაკვეთილის სქემას, რაც სრულებით შეუსაბამოა დავალებაში მოცემული გაკვეთილის თემასთან (დავალების პირობაში დასახელებული საგაკვეთილო თემაა „ყველაფერი ფერების შესახებ“, აპლიკანტის ნაშრომში კი დაგეგმილია გაკვეთილი, რომელიც ხაზოვანი პერსპექტივის შესწავლას გულისხმობს). ამგვარი ნაშრომები, მკაფიოდ და თანმიმდევრულად ჩამოყალიბებული მსჯელობის მიუხედავად, ფასდება 0 ქულით.
- **არგუმენტების სიმწირე.** აპლიკანტების მცირე ნაწილი ახერხებს მიზნის შესაბამისი აქტივობის ეფექტიანობის დასაბუთებას. ხშირად არგუმენტები ზოგადია და სქემატური (მაგ., „ეს აქტივობები აძლევს მოსწავლეს ცოდნას ფერების შესახებ.“).
- **არასწორად ფორმულირებული სასწავლო მიზანი და უნარ-ჩვევები.** იმისათვის, რომ ნაშრომი მაღალი ქულით შეფასდეს, აუცილებელია აპლიკანტმა მიზნისა და უნარ-ჩვევების ფორმულირება შესაბამისი ფორმით შეძლოს (სასწავლო მიზნის ნიმუშები: შეისწავლოს ფერთა მრავალფეროვანი სქემები და მათ საფუძველზე შექმნას ფერწერული ეფექტები ნამუშევარში; იმსჯელოს ფერების სახეობების, თვისებების, მათი სიმბოლური მნიშვნელობის შესახებ. უნარ-ჩვევების ნიმუშები: ანალიზის უნარი, ექსპერიმენტის ჩატარების უნარი, შემოქმედებითი უნარი; ცოდნაზე ახალი ცოდნის დაშენების უნარი, დაკვირვების შედეგად დასკვნების გაკეთების უნარი, არგუმენტირებული მსჯელობის უნარი, ფერებისათვის სიმბოლური მნიშვნელობის მინიჭების - წარმოსახვის უნარი.

4. დავალება 41

ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზი

რას ვაფასებთ: დავალებაში მოცემულია ხელოვნების ნიმუში, რომელსაც თან მითითებები ახლავს. ეს მითითებები აპლიკანტს მიმართულებას მისცემს ხელოვნების ნიმუშის აღწერისა და ანალიზის დროს თანმიმდევრულად იმსჯელოს მნიშვნელოვან ასპექტებზე - ძირითად სახვით და მხატვრულ-სტილურ მახასიათებლებზე (ხელოვნების ელემენტები, პრინციპები), მათ საფუძველზე შეძლოს ეპოქის, სტილისა და ავტორის იდენტიფიცირება, შეაფასოს და გამოხატოს საკუთარი დამოკიდებულება მოცემული ნიმუშის მიმართ, გაიაზროს ნიმუში ისტორიულ, კულტურულ და სოციალურ კონტექსტში, გამოიტანოს დასკვნები. პირველი და მეოთხე მითითების შესაბამისი პასუხი ფასდება 2 ქულით, დანარჩენი კი – 3 ქულით. მოცემული დავალება ამოწმებს ფაქტობრივი მასალის ცოდნას, მხატვრული ნაწარმოების აღქმის, კონტექსტში გააზრებისა და განხილვის, ანალიტიკური აზროვნების უნარს. დავალება ფასდება 13 ქულით.

შენიშვნა: 2014 წელს გამოცდაზე ხელოვნების ნიმუშის აღწერა ანალიზი შეფასდება 15 ქულით, ყველა ქვეპუნქტი შეფასდება 3 ქულით.

შეფასების სქემა ხელოვნების ნიმუშის აღწერა-ანალიზისათვის 41.1 და 42.4 – მაქსიმალური ქულა 2; 41.2, 41.3, 41.5 – მაქსიმალური ქულა 3	
41.1, 41.4 2 ქულა; 41.2, 41.3, 41.5 3 ქულა	საკითხი სრულყოფილადაა გააზრებული – პასუხი არის სრული, არგუმენტირებული, აპლიკანტი პასუხობს ყველა მითითებას, რომელსაც მოითხოვს დავალების პირობა. პასუხში ჩანს მოცემული საკითხის გააზრებული, დამაჯერებელი, სრულყოფილი ანალიზი. პასუხი გამყარებულია ლოგიკური არგუმენტებითა და/ან დამაჯერებელი, ადეკვატური მსჯელობით.
41.2, 41.3, 41.5 2 ქულა	პასუხში ჩანს საკითხის ცოდნა. აპლიკანტის პასუხი არის სწორი/ადეკვატური, მაგრამ ზოგადი და სქემტური.
თითოეუ ლი ქვეპუნქტ ისათვის 1 ქულა	პასუხში ჩანს საკითხის ნაწილობრივი გააზრება. აპლიკანტი არ პასუხობს პირობაში მოცემულ ყველა მითითებას, ან მისი პასუხი ნაწილობრივ აცდენილია დასმულ პრობლემას. თუმცა მსჯელობიდან ჩანს, რომ აპლიკანტს ესმის პირობაში დასმული საკითხის არსი.
0 ქულა	პასუხი არაადეკვატურია. აპლიკანტი ვერ პასუხობს დავალების მოთხოვნებს. პირობაში მოცემული ინფორმაცია მეორდება კომენტარისა და ინტერპრეტაციის გარეშე. პასუხში არაფერია მოცემული, რაც მიუთითებს/გვარწმუნებს, რომ აპლიკანტმა არ იცის საკითხი. • დავალების პირობა სწორად არ არის გააზრებული. პასუხში ჩანს, რომ აპლიკანტი არაადეკვატურად იყენებს ან არ გააჩნია შესაბამისი ცოდნა და უნარები; • პასუხი ბუნდოვანია, მასში მეორდება დავალების პირობაში მოცემული ინფორმაცია, ან მოყვანილია არაფრისმთქმელი, ბუნდოვანი არგუმენტები და განმარტებები.

[illegible]

Տիկ, որդի, յայնպէս չես յարմար չես հասնիլ զգիր Կոնստանդնուպոլիս. քիչ մնաց ծախիլ Լիւթիմա բոլ զաշխարհ հայերէս ժողովրդոց, եւ ինքի յարգողները, ինքեցիկ ճշտեցիք, եւ զայնպիսի տիպերով, դարձաւ յարգողք. առ իմացն ողորակողի Եւրոպայ շնորհքի.

[illegible][illegible][illegible]

ნიმუში 2

- [illegible]

განმარტება: წარმოდგენილი ნაშრომები შეფასებულია მაქსიმალური 13 ქულით. მოცემული ნიმუშები ფერწერული სურათის აღწერა-ანალიზის საინტერესო და მეტ-ნაკლებად სრულყოფილ ნიმუშს წარმოადგენს. აქ ყურადღება უშუალოდ სახვით საშუალებებზე და მათ ანალიზზეა გამახვილებული. ასევე გამოხატულია

აპლიკანტის უშუალო დამოკიდებულება სურათის მიმართ და განხილულია საკითხი ისტორიულ კონტექსტში, ასევე წარმოჩენილია მხატვრული გავლენები, რომლებიც საშუალებას აძლევს აპლიკანტს შესაბამისი დასკვნები გამოიტანოს და მიაკუთვნოს ნაწარმოები ეპოქას, დაადგინოს ავტორი.

ნიმუში 3

կայել Երեւոյ ձեռքարկի ցուցման ընդունակութեան լիարժեքութիւնը:
Երկրորդին դիմում արժեքիցս Եւրոպայի լիարժեքութեան ընդունակութեան
համարժեքի ընդունումը չարդարձ: Ինչպէս ընդունելու չարդարձ
ընդունելու ընդունումը ԱԼ ձեռքարկ: Ինչպէս ընդունելու ընդունումը ընդունելու
՝ ընդունելու ընդունումը, ընդունելու ընդունումը 57-ին ընդունելու ընդունումը: Ինչպէս ընդունելու ընդունումը
1995-ին ընդունելու:

[illegible][illegible]

Հիշեմ խորհրդով ազա շնչառ անգործ ընկեր, զիս ընտանեմ,
 հաճ ընկերաց ընկեր, հաճ ընկերաց, հաճ ընկեր
 ընկեր ընկեր ընկերաց, հաճ ընկերաց ընկերաց և ընկերաց ընկերաց
 ընկերաց. հաճ ընկերաց ընկերաց, հաճ ընկերաց ընկերաց, հաճ ընկերաց ընկերաց
 ընկերաց ընկերաց, ընկերաց ընկերաց և ընկերաց ընկերաց ընկերաց ընկերաց ընկերաց

[illegible]

განმარტება: წარმოდგენილი ნაშრომი შეფასებულია 10 ქულით. სურათის აღწერისას აპლიკანტი ყურადღებას ძირითად ფიგურებზე აკეთებს და ამოიცნობს, რომ სურათი

ფერწერულია და სახარებისეული სიუჟეტია წარმოდგენილი, რაც შეფასდა მაქსიმალური 2 ქულით. ნაშრომის მეორე ნაწილში აპლიკანტი მსჯელობს და ერთგვარად აანალიზებს სახვით საშუალებებს, თუმცა ანალიზი სრულყოფილი არ არის - არ არის ნაჩვენები, თუ რითი მიიღწევა კომპოზიციური მთლიანობა, რომელი მხატვრული საშუალებებითაა მიღწეული ემოციის სიმძაფრე, ამიტომ ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასებულია 1 ქულით. ნაშრომის მესამე ნაწილი სრულად აკმაყოფილებს პირობის მოთხოვნებს, აპლიკანტი ასახელებს ქვეყანას, ეპოქასა და ფერწერული სურათის ავტორს. ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასებულია 3 ქულით. მეოთხე ნაწილში აპლიკანტი საკუთარ დამოკიდებულებას გამოხატავს მოცემული ფერწერული სურათის მიმართ, თუმცა მსჯელობა დამაჯერებელ არგუმენტებს არ შეიცავს (აქცენტი არ კეთდება მხატვრულ საშუალებებზე) და ზედაპირულია. ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასებულია 1 ქულით. ნაშრომის ბოლო მეხუთე ნაწილში აპლიკანტი დამაჯერებლად მსჯელობს რენესანსის ეპოქის თავისებურებებზე და ერთმანეთს ადარებს იტალიური და ჩრდილოეთის რენესანსის დამახასიათებელ ნიშნებს. ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასდა მაქსიმალური 3 ქულით.

- [illegible]

განმარტება: მოცემული ნაშრომი შეფასებულია 7 ქულით. ნაშრომის პირველ ნაწილში აპლიკანტი არ აღწერს კომპოზიციას და ვერც სწორად ასახელებს სახვითი ხელოვნების დარგს, მასალას და ტექნიკას. ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასებულია 1 ქულით. ნაშრომის მეორე ნაწილში სახვითი საშუალებების ანალიზის ნაცვლად აპლიკანტი აღწერს სურათს. აღწერაში ანალიზის გარკვეული ელემენტებია ჩართული, რაც საშუალებას იძლევა ეს ნაწილი შეფასდეს 2 ქულით. მესამე ნაწილში აპლიკანტი ასახელებს, რომ ნაწარმოები ჩრდილოეთის რენესანსის ნიმუშია, თუმცა შეცდომით აკონკრეტებს ქვეყანას. მიახლოებით ასახელებს ეპოქას, რაც გვამძლეც

საშუალებას ეს ნაწილი შევაფასოთ 2 ქულით. ნაშრომის მეოთხე ნაწილში აპლიკანტი ცდილობს გამოხატოს საკუთარი დამოკიდებულება ხელოვნების ნიმუშის მიმართ, თუმცა მისი მსჯელობა ეფუძნება მის მცდარ შეხედულებას ნაწარმოების წარმომავლობასთან დაკავშირებით, ამავე დროს, იგი სწორად ხედავს სურათზე ემოციური საწყისის გასაძლიერებლად გამოყენებულ მხატვრულ ხერხს, რისთვისაც ამ ნაწილში მისი მსჯელობა შეფასდა 1 ქულით. ნაშრომის ბოლო ნაწილში აპლიკანტი ცდილობს იმსჯელოს მხატვრულ გავლენებზე და სურვილი აქვს ჩრდილოეთის რენესანსის დამახასიათებელი ნიშნები წარმოაჩინოს, მას სწორად აქვს გაგებული დავალების პირობა, თუმცა მისი მსჯელობა დამაჯერებელი არ არის და მხოლოდ ერთი ფრაზის საფუძველზე, „აქაც, როგორც ნიდერლანდებში სიუჟეტი და თანამედროვეობა შერწყმულია“, ეს ნაწილი შეფასდა 1 ქულით.

ნიმუში 5

1.1 განმანათლებელი, ღმრთიერი, უმოცილოდ დატვირთული კომპოზიტა შესრულებულია ხედივით თემაზე. იგი გამოხატავს იოსებ ახიშათიერის მიერ, იესო ქრისტეს ჭაბუკად გახდომის სცენას. ნამუშევარი შესრულებულია ზედის საფეხებით და ნამოთხვენს დანერგული ფერების ნიმუშს.

1.2 ფიგურები მოცულობითა, ნამოთხვენითა ერთ პლანზე. იგივენი ცენტრი თანხვეთი თანხვეთი კომპოზიციის ცენტრს. იესოს უპირობოდ სხეული უფროსი ზომებითა და მწოხარებათა გახეშოცდული. მისი ფეხებისა და ფეხების, ხელების მიმართებითა ჩვენი მხეხა გულად დაქვეს კომპოზიციის მიმართა ქვედა ეიფსაჟენ, საფერ გამოხატულია თვის ქარა, ხოლოც სიწმინდითა სოცოცდის ნამოთხვენითა და ამოთხვენა მიგვანთხვენს.

1.3 X V ს. მაზარი. იტალია.

1.4 ნამუშევარი ხედივითაა შესრულებული. მასში ჩანს ანტონიოს კრეტი-ლონა. ფიგურის შესაქმნელად გამოყენებულია შუქ-ჩაღერი და ცონა-ღერი გეგმათა. ჩემთვის გამაყრთხებით სარტყესთა იოსებ ახიშათიერის მეტად შეხმომბაჟ, დამოხარები თანახმობით გამსჭვადელი და გორუხი სახე.

1.5 სუხათში გამოხატული სცენა ყოვეთის იყო მსოფლიო სენო-ჯანთა ყუხაღდების საგარი. თითოეული ოსტატი მისი ქვეყნის და ჯილდოებისათვის დამახასიათებელი გამოხატულებითა, ამოღებულ ნამუშევარს, ხომლის ხედივითაა შექმნის მიმართ უფრო იქნება თანახმობა, სოციალისტ, ცხოვრების ამოთხვენა დაფიქრების სუხიერი, ხმუნა სიყვარის და ჰუმანიზმისადმი.

განმარტება: წარმოდგენილი ნაშრომი შეფასებულია 4 ქულით. პირველ ნაწილში აპლიკანტი ზოგადად ახასიათებს კომპოზიციას და სწორად ასახელებს სახვითი ხელოვნების დარგს, გამოყენებულ მასალას და ტექნიკას, რაშიც მან დაიმსახურა 2 ქულა. მომდევნო ნაწილში, სადაც სახვითი ელემენტები და პრინციპები უნდა იყოს გაანალიზებული, აპლიკანტი აქცენტს აკეთებს შექმნილ შთაბეჭდილებაზე და არა იმ სახვით საშუალებებზე, რომლებითაც ოსტატი ახერხებს ამ შთაბეჭდილების შექმნას. ეს მონაკვეთი შეფასებულია 1 ქულით. მესამე ნაწილში დასახელებული ქვეყანა და ავტორი სინამდვილეს არ შეესაბამება და ეს ნაწილი შეფასებულია 0 ქულით.

მომდევნო მეოთხე ნაწილში აპლიკანტი თითქოს ამჟღავნებს საკუთარ დამოკიდებულებას ხელოვნების ნიმუშის მიმართ, ასახელებს რამდენიმე მხატვრულ ხერხს, რაც, მისი აზრით, ნაწარმოებს გამორჩეულს ხდის, თუმცა აქაც თავს იჩენს პერსონაჟების დახასიათებისაკენ სწრაფვა. უნდა აღინიშნოს, რომ მხატვრული ნაწარმოების აღწერა-ანალიზი მხატვრული ფორმის ანალიზს გულისხმობს - რა მხატვრული საშუალებებით ახერხებს ოსტატი მხატვრული სახის ხასიათის შექმნას და არა ამ პერსონაჟის ხასიათზე მსჯელობას. ნაშრომის ეს ნაწილი შეფასებულია 1 ქულით. აპლიკანტის მიერ დავალების ბოლო ნაწილის პირობა არ არის ადეკვატურად გააზრებული და შესაბამისად 0 ქულით შეფასდა.

დავალება 41-ის შესრულების დროს დაშვებული ტიპური შეცდომები

- **დავალებების მითითებების არასრული გააზრება.** მაქსიმალური ქულის მისაღებად მნიშვნელოვანია, რომ აპლიკანტი სრულად იაზრებდეს დავალების პირობაში მოცემულ ყველა მითითებას და შესაბამისად, მისი პასუხი აკმაყოფილებდეს ყველა ქვეპუნქტს.
- **ვრცელი, მაგრამ არაადეკვატური პასუხი.** ხშირია, როდესაც აპლიკანტი თითქმის სრულად ავსებს დავალებისათვის განკუთვნილ არეს, თუმცა მისი პასუხი არაადეკვატურია. მაგ., სახვით საშუალებებზე მსჯელობისა და მათი გაანალიზების ნაცვლად იგი საუბრობს დედა-შვილობაზე, სიუჟეტის ტრაგიზმზე, პერსონაჟთა „გონიერებაზე“ და ა. შ. ასეთი პასუხები, დავალების პირობაში მოცემულ მითითებებს არ შეესაბამება და ფასდება 0 ქულით.
- **არგუმენტების სიმწირე.** როდესაც დავალების პირობაში საუბარია ნაწარმოების შეფასებაზე, საკუთარი დამოკიდებულების გამოხატვაზე, აპლიკანტმა უნდა დაასაბუთოს საკუთარი შეხედულებები მყარი არგუმენტებით: რა ნიშნით აფასებს ნაწარმოებს, ოსტატის მიერ გამოყენებულ რომელ სახვით საშუალებებსა და ხერხებს ეფუძნება მისი მოსაზრებები, რომელ მხატვრულ ხერხსა და საშუალებას იყენებს ოსტატი ნაწარმოებში ხასიათის შესაქმნელად და იდეის გადმოსაცემად.
- **მხატვრული ნაწარმოების სხვადასხვა კონტექსტში განხილვის დეფიციტი.** ხელოვნების ისტორიის განვითარების მანძილზე ძნელად თუ მოიძებნება ნაწარმოები, რომელიც სრულებით ამოვარდნილი იყოს ისტორიულ-კულტურული თუ სოციალური კონტექსტიდან. ყოველ ნაწარმოებს, მიუხედავად მკვეთრად დამახასიათებელი და ყველასგან გამორჩეული სტილისა და ინდივიდუალიზმისა, გარკვეული საფუძვლები გააჩნია და კულტურული კუთვნილების მატერებელია. სასურველია, აპლიკანტმა მოახერხოს მსჯელობის ამ მიმართულებით წარმართვა. შესაძლოა, ყოველგვარ ცოდნაზე დაყრდნობის გარეშე, მან გამოხატოს საკუთარი მოსაზრება, დააკავშიროს მხატვრული ფორმა და შინაარსი, გაავლოს ისტორიული ან/და სოციალური პარალელები, მხატვრული ფორმის თვალსაზრისით შეადაროს მისთვის ნაცნობ ამავე თემაზე შექმნილ ნაწარმოებებს, გაავლოს პარალელები,

აღმოაჩინოს განმასხვავებელი ნიშნები და ამ მსჯელობაზე დაყრდნობით ნაწარმოების წარმომავლობასთან დაკავშირებით გარკვეული დასკვნები გააკეთოს.

რეკომენდაციები:

- ✓ ყურადღებით წაიკითხეთ დავალების პირობა, პასუხისას დავალების პირობაში მოცემული ინფორმაცია გაითვალისწინეთ;
- ✓ პასუხის გაცემისას ნუ გაიმეორებთ დავალების პირობაში მოცემულ ინფორმაციას;
- ✓ პასუხის მოცულობის გაზრდის მიზნით არ არის სასურველი ზოგადი და არაფრის მთქმელი ფრაზების გამოყენება, რაც პასუხის ხარისხს მნიშვნელოვნად სწევს დაბლა. უმჯობესია, მსჯელობა კონკრეტულად საკითხს შეეხებოდეს. ხშირად ერთი წინადადება გაცილებით უკეთეს შთაბეჭდილებას ქმნის აპლიკანტზე, ვიდრე ზოგადი ფრაზებით მაღალფარდოვანი მსჯელობა.

5. სიტუაციური ამოცანა პრაქტიკული უნარების განსავითარებლად

რას ვაფასებთ: მოცემული დავალება, პირველ რიგში, დაგვეხმარება შევაფასოთ სწავლა-სწავლების პროცესში მასწავლებლის შემოქმედებითი მიდგომის, ინტერპრეტაციისა და წარმოსახვის უნარები. ასეთი დავალება მნიშვნელოვან წარმოდგენას შეგვიქმნის, თუ რა შესაძლებლობებს ფლობს მასწავლებელი განუვითაროს მოსწავლეებს პრაქტიკული და შემოქმედებითი უნარები. ის სრულ შესაბამისობაშია სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის სტანდარტის სხვადასხვა მიმართულებასთან: შემოქმედებითობა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები, კომუნიკაცია და ინტერპრეტაცია, სწავლების მეთოდები. დავალება შეფასდება 2 ქულით.

1 ქულა - სიტუაციური ამოცანა.

1 ქულა - სიტუაციური ამოცანის დავალებაში მოცემულ მიზანთან შესაბამისობის დასაბუთება.

ნიმუში: მოიფიქრეთ და ჩაწერეთ სიტუაციური ამოცანა, რომელსაც შესთავაზებთ მოსწავლეებს კონტურული ნახატის გამოყენების უნარის დასახვეწად და დაასაბუთეთ მისი მართებულობა.

სავარაუდო პასუხი: მასწავლებელი მოსწავლეებს აღმოსავლური კალიგრაფიის რამდენიმე ნიმუშს აჩვენებს და სთხოვს მათ საკუთარი სახელისა და გვარის ასოების გამოყენებით შექმნან დეკორატიული, გრაფიკული კომპოზიცია.

აღმოსავლური კალიგრაფიის ნიმუშები გამომსახველი კონტურული ნახატის საშუალებით შექმნილ დეკორატიულ კომპოზიციას წარმოადგენს. მოსწავლეები გამოიყენებენ რა ასოების მოხაზულობას დეკორატიული კომპოზიციების შესაქმნელად, კონტურული ნახატის გამომსახველობას და მის პლასტიკურ შესაძლებლობებს გაცნობიერებენ.

დავალების ახალი ტიპი

6. დავალება პასუხით „ჭეშმარიტია-მცდარია“

რას ვაფასებთ: ამ დავალებით ფასდება, თუ რამდენად კარგად იცნობს აპლიკანტი სახვით ხელოვნებასთან დაკავშირებულ პროფესიულ ტერმინოლოგიას, ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების თავისებურებებს. დავალება ფასდება 1 ქულით.

ნიმუში:

ყვითელი, წითელი და მწვანე ძირითადი ფერებია.

☐ ჭეშმარიტია

☒ მცდარია

სწორი ფორმულირება:

ძირითადი ფერებია - წითელი, ყვითელი და ლურჯი.

7. მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება

რას ვაფასებთ: 2013 წელს სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებელთა გამოცდის საინფორმაციო ბროშურაში გაცნობებთ, რომ დავალებაში „მოსწავლის ნამუშევრის შეფასება“ მოსწავლის დავალების ნიმუშად მოცემული იქნებოდა ან ესე, ან პრაქტიკული დავალება. 2014 წლის გამოცდაზე ტესტში წარმოდგენილი იქნება მოსწავლის პრაქტიკული ნამუშევარი, რომლის შესაფასებლადაც გამოიყენებთ განმავითარებელ შეფასებას, ანუ კომენტარს, იმისთვის, რომ მოსწავლემ შემდგომში ამ კომენტარის საშუალებით საკუთარი შეცდომის გამოსწორება შეძლოს. ეს დავალება, ერთი მხრივ, მეთოდური ხასიათისაა და ამოწმებს, რამდენად ფლობს პედაგოგი შეფასების ტიპებსა და სტრატეგიებს. ამავე დროს, მსგავსი სახის დავალება წარმოდგენას შეგვიქმნის, რამდენად შესწევს უნარი აპლიკანტს სწორად წარმართოს მოსწავლის მიერ პრაქტიკული სამუშაოს შესრულების პროცესი და მისცეს მას სასარგებლო რჩევები. დავალება 4 ქულით ფასდება.

შეფასების სქემა:

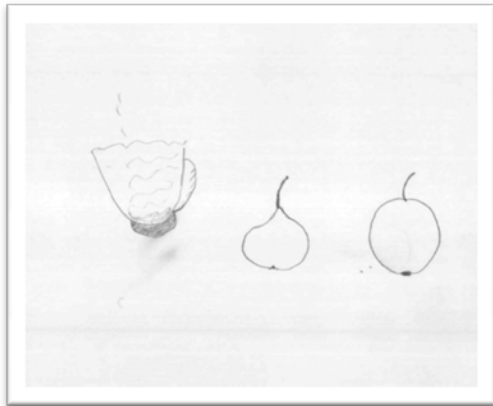
შეფასების სქემა მაქსიმალური ქულა 4	
4 ქულა	აპლიკანტის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული განმავითარებელი შეფასება, ანუ კომენტარი მოსწავლის ნამუშევარზე სრულყოფილია. აპლიკანტი მოსწავლეს მიუთითებს ყველა შეცდომაზე და აძლევს რჩევებს მათი გამოსწორების მიზნით. პასუხში ჩანს აპლიკანტის მიერ შეფასების ტიპებისა და სტრატეგიების სრულყოფილი ცოდნა და მათი გააზრება კონკრეტული შემთხვევისათვის, ასევე მას შეუძლია სწორად წარმართოს მოსწავლის მიერ პრაქტიკული სამუშაოს შესრულების პროცესი.
3 ქულა	აპლიკანტის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული განმავითარებელი შეფასება, ანუ კომენტარი მოსწავლის ნამუშევარზე მეტ-ნაკლებად სრულია. აპლიკანტი მოსწავლეს მიუთითებს ზოგიერთ შეცდომაზე და აძლევს რჩევებს მათი გამოსწორების მიზნით. პასუხში ჩანს აპლიკანტის მიერ შეფასების ტიპებისა და სტრატეგიების ცოდნა და მათი გააზრება კონკრეტული შემთხვევისათვის, ასევე მას შეუძლია სწორად წარმართოს მოსწავლის მიერ პრაქტიკული სამუშაოს შესრულების პროცესი.
2 ქულა	აპლიკანტის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული განმავითარებელი შეფასება, ანუ კომენტარი მოსწავლის ნამუშევარზე სრულყოფილი არ არის. აპლიკანტი მოსწავლეს მიუთითებს ზოგიერთ შეცდომაზე და მეტ-ნაკლებად აძლევს რჩევებს მათი გამოსწორების მიზნით (შესაძლებელია მიუთითოს შეცდომებზე, მაგრამ ვერ მისცეს შესაბამისი რჩევები). პასუხში ჩანს აპლიკანტის მიერ შეფასების ტიპებისა და სტრატეგიების ცოდნა, თუმცა უჭირს მათი გააზრება კონკრეტული შემთხვევისათვის.
1 ქულა	აპლიკანტის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული განმავითარებელი შეფასება, ანუ კომენტარი მოსწავლის ნამუშევარზე ბოლომდე შეცდომების ადეკვატური არ არის. აპლიკანტი ამოიცნობს ზოგიერთ შეცდომას, თუმცა რჩევების მიცემას მოსწავლისათვის ვერ ახერხებს. პასუხში ჩანს, რომ აპლიკანტი შეფასების ტიპებსა და სტრატეგიებს ვერ ფლობს და უჭირს მათი გააზრება კონკრეტული შემთხვევისათვის.
0 ქულა	აპლიკანტის მიერ მოსწავლისათვის მიცემული განმავითარებელი შეფასება, ანუ კომენტარი არაადეკვატურია. აპლიკანტი ვერ პასუხობს დავალების მოთხოვნებს. პასუხში არ ჩანს, რომ აპლიკანტს არ აქვს გარკვეული ცოდნა საკითხის გარშემო.

--	--

დავალების ნიმუში: მასწავლებელმა მოსწავლეს გაკვეთილზე პრაქტიკული დავალების შესასრულებლად მოცემულობა მისცა: ფურცელზე გამოსახეთ ნატურმორტი - გამოყენებითი ხელოვნების რომელიმე ერთი ნიმუშისა და ნებისმიერი 2 სახეობის ხილის გამოსახულების გამოყენებით. შუქ-ჩრდილის საშუალებით ფორმებს მიაანიჭეთ მოცულობა. კომპოზიციური განაწილების პრინციპის საფუძველზე ნატურმორტი შესაბამისად განათავსეთ სასურათე სიბრტყეზე.

ქვემოთ წარმოგიდგენთ მოსწავლის მიერ შესრულებულ ნამუშევარს. ყურადღებით დააკვირდეთ მას და რჩევის სახით ჩაწერეთ განმავითარებელი შეფასება, რაც დაეხმარება მოსწავლეს შესწორებები შეიტანოს საკუთარ ნამუშევარში.

მოსწავლის ნამუშევარი:

განმავითარებელი შეფასების ნიმუში: შეეცადე საგნები სასურათე სიბრტყეზე ცენტრში და ერთმანეთთან უფრო მჭიდროდ გამოსახო, რათა სურათს კომპოზიციის სახე მიაანიჭო, დაიცავი სიმეტრია გამოსახულებებს შორის (მაგ., უმჯობესია მაღალი საგანი მოთავსდეს დაბალ საგნებს შორის) და დააბალანსე საგნების ზომები. ცალ მხარეს საგნებზე ჩრდილები დაიტანე (ოღონდ ყველა საგანს ერთი მხრიდან), რისთვისაც შესაძლებელია დაშტრიხვის ტექნიკა გამოიყენო. გამოსახულების მეორე მხარე კი განათებული დატოვე, რაც შუქ-ჩრდილის ეფექტს და მოცულობის ილუზიას შექმნის. ასეთი მარტივი შესწორებები ნამუშევარს გაცილებით ეფექტურს გახდის და თვითონაც კმაყოფილი დარჩები.

დანართი I

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის პროფესიული სტანდარტი

დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის პროფესიული უნარ-ჩვევები

მიმართულება: შემოქმედებითობა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები:

- ა) ხელოვნების ელემენტებისა და პრინციპების გამოყენება ნამუშევარში იდეის, შინაარსის, ხასიათის, განწყობილების გადმოსაცემად (კომპოზიციური განაწილება, ფერი, კოლორიტი, ფაქტურა, განათება; შესრულების მანერა: მონასმი, ხაზი, ფორმა; დეტალი: პოზა, ჟესტი, გამომეტყველება, აქსესუარები და ა.შ.);
- ბ) ნამუშევრის შექმნისას კომპოზიციური განაწილების პრინციპების (მთლიანობა, წონასწორობა, პერსპექტივა, პროპორცია, ხედვის წერტილი, ჰორიზონტის ხაზი, თავშეყრის წერტილი, წინა და უკანა პლანი, მასშტაბი, სიმეტრია) გამოყენება;
- გ) ნამუშევრის შექმნისას ცივი და თბილი, კონტრასტული ფერების, ფერთა გრადაციის გამოყენება (კოლორიტი, ფერის ინტენსივობა, ნახევარტონი, ფერი (ძირითადი, შედგენილი და სხვ.);
- დ) სხვადასხვა მხატვრული ხერხის (შუქ-ჩრდილი, შტრიხი, ლაქა, ბლიკი და ა.შ.) საშუალებით საგანთა მოცულობის გამოსახვა;
- ე) სხვადასხვა მხატვრული ხერხის (შუქ-ჩრდილი, კონტრასტი, კომპოზიციური განაწილება, სხვადასხვაგვარი მონასმი, ფაქტურა, ლაქა, კოლორიტი და ა.შ.) და ეფექტების გამოყენებით ასოციაციების, ემოციების, იდეების გადმოცემა;
- ვ) სხვადასხვა ტექნიკის, პროცედურის (ტრადიციული ხელსაქმის სხვადასხვა სახეობის, ფერწერის, გრაფიკის, კოლაჟის, აპლიკაციის და ა.შ.) გამოყენება;
- ზ) კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენება დიზაინის შესაქმნელად, პრეზენტაციის ჩასატარებლად;
- თ) სასკოლო რესურსის შექმნა (თეატრალური რეკვიზიტები სასკოლო სპექტაკლებისათვის, სასკოლო სტენდები, წიგნების აკინძვა, რუკები და სხვ.) და ადეკვატური გამოყენება;
- ი) ექსპერიმენტის ჩატარება ნამუშევრის შექმნისას (ხელოვნების ელემენტების, პრინციპების, სხვადასხვა მასალის, ტექნიკისა და პროცედურის გამოყენებით);
- კ) შემოქმედებითი იდეების პროდუცირების უნარი (მოსწავლის სტანდარტის მოთხოვნების და მოსწავლეთა შესაძლებლობების შეთავსებით სხვადასხვა ტიპის თემების, აქტივობების, პროექტების ორგანიზება, ლოგიკური, შედეგზე ორიენტირებული თანმიმდევრობის დაგეგმვა და განხორციელება);
- ლ) მოსწავლეებისათვის უსაფრთხო, კომფორტული, შემოქმედებითი და კეთილგანწყობილი გარემოს შექმნა, რომელიც ხელს უწყობს მოსწავლეთა შემეცნებისა და შემოქმედების მოტივირებას;

მ) სასწავლო რესურსების ორგანიზება; მოსწავლეთა შესაძლებლობების გათვალისწინება, თვითგამოხატვის საშუალების მიცემა, საინტერესო ამოცანებისა და აქტივობების შეთავაზება და სხვ.);

ნ) მოსწავლეების დამოუკიდებელი და ჯგუფური მუშაობის ორგანიზება (მოსწავლეთა ერთმანეთის მიმართ კეთილგანწყობისა და თანამშრომლობის ხელშეწყობა, ფუნქციების ადეკვატურად განაწილება, მეწყვილეთა ურთიერთდახმარების წახალისება).

მიმართულება: ხელოვნების აღქმა კონტექსტში:

ა) ხელოვნების ნიმუშის, ავტორის, ეპოქის ამოცნობა;

ბ) სხვადასხვა ეპოქის ხელოვნების (მაგ., ძველი აღმოსავლეთი, ანტიკური ხანა, შუა საუკუნეები, XV–XIX საუკუნეების დასავლეთ ევროპა) გარჩევა - ანალიზი, მსჯელობა სხვადასხვა ეპოქის დამახასიათებელ ნიშნებზე, (კომპოზიციური განაწილება, კოლორიტი, ხაზი, ფორმა, შესრულების მანერა), თემატიკაზე, ეპოქათა შორის გავლენაზე და შემოქმედის ინდივიდუალობაზე. (ამ კუთხით ეგვიპტური, ანტიკური, შუა საუკუნეებისა და სხვა ეპოქის ხელოვნების შედარებითი ანალიზი, ნამუშევრის შინაარსის დაკავშირება ისტორიულ, პოლიტიკურ, სოციალურ და რელიგიურ კონტექსტთან (მაგ., დელაკრუას „თავისუფლება ბარიკადებზე“);

გ) სხვადასხვა მხატვრული სტილი, სტილისთვის დამახასიათებელი ნიშნების (ფორმა – მოცულობითი/ბრტყელი, გარემო – რეალური/ირეალური, პროპორციები, მასშტაბი რეალური/უტრირებული, დარღვეული, და სხვ.) და ძირითადი მიმდინარეობების გარჩევა-ანალიზი; მსჯელობა სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების უახლეს კონცეფციებზე და ფორმებზე (ტექნოლოგია, თეორიები, გამომსახველობითი ხერხები, მასალა, რა ცვლილებები ხდებოდა ხელოვნებაში (ფერწერა, ქანდაკება, გრაფიკა, არქიტექტურა, დიზაინი და ა.შ.) და რომელი მიმდინარეობები არსებობდა XX საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე);

დ) სახვითი ხელოვნების დარგებისა და ჟანრების ამოცნობა-დახასიათება, მსჯელობა მათი წარმოშობისა და განვითარების ისტორიის შესახებ;

ე) სხვადასხვა ეპოქაში არსებული დომინანტური ხელოვნების დარგების ეპოქალური ანალიზი;

ვ) მსჯელობა დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების დარგებზე, მათი წარმოშობისა და განვითარების ისტორიაზე, დეკორატიულ-გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშების დამზადების ტექნოლოგიასა და მასალაზე;

ზ) მსჯელობა-ანალიზი ქართული ხელოვნებისა და კულტურის შესახებ;

თ) კულტურული მემკვიდრეობის სხვადასხვა ასპექტში გააზრების უნარი;

ი) ხელოვნების ნაწარმოების შინაარსის ამოცნობა და დაკავშირება ცხოვრებისეულ, ლიტერატურულ, ისტორიულ, რელიგიურ სიუჟეტებთან; ნაწარმოების შინაარსისა თუ დეტალების სხვა საგნებში განვლილ სასწავლო მასალასთან დაკავშირება.

მიმართულება: კომუნიკაცია და ინტერპრეტაცია:

ა) ხელოვნების ნიმუშის ანალიზი და შეფასება:

ბ) მსჯელობა ხელოვნების ნაწარმოების იდეის, შინაარსის, დანიშნულების, ფუნქციის შესახებ. ხელოვნების ნაწარმოების (ფერწერული ტილო, გრაფიკული ნამუშევარი, ფილმი, წარმოდგენა, პლაკატი, ნახატი, ქანდაკება, მემორიალი და სხვ.) ამ კუთხით ანალიზი.

გ) მსჯელობა იმის შესახებ, თუ როგორ არის გამოყენებული ხელოვნების ელემენტები და პრინციპები ნამუშევარში იდეის, შინაარსის, ხასიათის, განწყობილების გადმოსაცემად (კომპოზიციური განაწილება, ფერი, კოლორიტი, ფაქტურა, განათება; შესრულების მანერა: მონასმი, ხაზი, ფორმა; დეტალი: პოზა, ჟესტი, გამომეტყველება, აქსესუარები და ა.შ.);

დ) მსჯელობა სხვადასხვა მხატვრული სტილისა და ძირითადი მიმდინარეობების შესახებ (გოთური, რომანული, მანიერიზმი, ბაროკო, როკოკო, კლასიციზმი, რეალიზმი, იმპრესიონიზმი, ავანგარდიზმი (ფოვიზმი, ფუტურიზმი და სხვ.).

ე) მოსწავლის წახალისება აზრის, იდეის გამოთქმისათვის; მოსწავლეთა თემატურ დისკუსიაში ჩაბმა და მათი აზრის ადეკვატური შეფასება.

ვ) სათანადო ტერმინოლოგიის გამოყენება და საჭიროების შემთხვევაში განმარტება.

ზ) სხვადასხვა სახის ღონისძიებების დაგეგმვა-ორგანიზება: კულტურული მემკვიდრეობის გაცნობა, საკლასო და სასკოლო გამოფენა, თემატური პრეზენტაცია, ზეიმი, სპექტაკლი, ექსკურსიები მუზეუმებში, გალერეებში, ქალაქგარეთ.

დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების მასწავლებლის პროფესიული ცოდნა

სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტები და პრინციპები:

ა) ხაზი, შტრიხი, მონასმი, ფერი (ძირითადი, შედგენილი, კონტრასტული ფერები, კოლორიტი, ფერის ინტენსივობა, ნახევარტონი), შუქ-ჩრდილი, ფაქტურა, ფორმა, მოცულობა; პროპორციები; კომპოზიციური განაწილების საფუძვლები: მთლიანობა, სივრცე (ხედვის წერტილი, ჰორიზონტის ხაზი, პერსპექტივა, თავშეყრის წერტილი, წინა და უკანა პლანი) სიმეტრია, რიტმი, წონასწორობა, კონტრასტი.

ტექნიკა და პროცედურა:

ბ) ფერწერის, გრაფიკის სხვადასხვა ტექნიკა, მერწვა, აპლიკაცია, ქაღალდის პლასტიკა, მოზაიკა, კოლაჟი, კონსტრუქცია, ანაბეჭდი, კომპიუტერული ტექნოლოგიები; დეკორატიულ-გამოყენებითი საგნების დამზადება ქაღალდის, თიხის, ქსოვილის, ხის, ლითონის და სხვა (მაგ., ბუნებრივი) მასალით.

საქართველოს ხელოვნება და კულტურა:

ა) ინფორმაცია ქართული ხელოვნების შესახებ (საქართველოს ისტორიული და კულტურული ძეგლების შესახებ, სახვითი ხელოვნების ქართველ მოღვაწეებსა და მათ შემოქმედებაზე); ქართული სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგები: ფერწერა, გრაფიკა, ქანდაკება, არქიტექტურა, კედლის მხატვრობა, კერამიკა,

მინანქარი, ოქრომჭედლობა, ჭედურობა და სხვ. ამ ჭრილში საქართველოს სხვადასხვა კუთხის თავისებურება, ხალხური რეწვა.

მსოფლიოს ხალხთა ხელოვნება და კულტურა:

- ა) სხვადასხვა ეპოქის ხელოვნება (პირველყოფილიდან პოსტმოდერნიზმამდე), სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგების ანალიზი;
- ბ) ეპოქის ისტორიული, სოციალური, რელიგიური და პოლიტიკური კონტექსტი და მისი გავლენა მომდევნო პერიოდის ხელოვნებაზე;
- გ) თანამედროვე ხელოვნების კონცეფციები, მიმდინარეობები და ფორმები (ტექნოლოგიები, თეორიები, გამომსახველობითი ხერხები, მასალა) ხელოვნების როლი საზოგადოების ცხოვრებაში.
- დ) სხვადასხვა მხატვრული სტილი და ძირითადი მიმდინარეობები ხელოვნებაში: ბიზანტიური, გოთური, რომანული, ბაროკო, როკოკო, მოდერნი; კლასიციზმი, რეალიზმი, რომანტიზმი, იმპრესიონიზმი, აბსტრაქციონიზმი, კუბიზმი, ფოვიზმი, ფუტურიზმი და სხვ.

სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების უახლესი კონცეფციები და ფორმები

- ა) ტექნოლოგია, თეორიები, გამომსახველობითი ხერხები, მასალა, ცვლილებები ხელოვნებაში (ფერწერა, ქანდაკება, გრაფიკა, არქიტექტურა, დიზაინი და ა.შ.) და რომელი მიმდინარეობები ცვლიდა ერთმანეთს XX საუკუნის დასაწყისიდან დღემდე.

სახვითი ხელოვნების დარგების და ჟანრების წარმოშობისა და განვითარების ისტორია

- ა) ხელოვნების ისტორიის ელემენტარული საფუძვლები; კონკრეტული ჟანრის სხვადასხვა ეპოქის ან ავტორის ნამუშევართა შედარებითი ანალიზი.

გამოყენებითი ხელოვნების დარგები

- ა) მატერიალური კულტურის ისტორიის ელემენტარული საფუძვლები; ცალკეული დარგების განვითარების ისტორია, დანიშნულება, სპეციფიკა, მასალა, ისტორიული და თანამედროვე ნიმუშები.

სწავლების მეთოდები

სასწავლო პროცესის დაგეგმვა:

- ა) სტანდარტის მოთხოვნების გათვალისწინებით გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნების განსაზღვრა და სასწავლო პროცესის დაგეგმვა; დასახული მიზნების შესაბამისი, სხვადასხვა ტიპისა და სირთულის მქონე დავალებებისა და სავარჯიშოების შერჩევა ან შედგენა, რათა მოსწავლეები ეტაპობრივად მოემზადონ დასახული გრძელვადიანი მიზნის განსახორციელებლად;
- ბ) სასწავლო მიზნის განხორციელებისთვის საჭირო უნარ-ჩვევების (პრაქტიკული, საინტერპრეტაციო, ანალიზის, კვლევის, საპრეზენტაციო, საკომუნიკაციო და სხვ.)

დადგენა და ხელოვნების საგნობრივ პროგრამაზე დაფუძნებული ისეთი სასწავლო გეგმის შედგენა, სადაც მოსწავლე სასწავლო პროცესის აქტიური მონაწილეა და რომელიც ითვალისწინებს მოსწავლეთა ცოდნას, ინტერესებს, შესაძლებლობებს, შეხედულებებსა და გამოცდილებას;

გ) აქტივობების დაგეგმვა, რომლებიც ხელს უწყობს: მოსწავლეთა შემოქმედებით საქმიანობას, ხელოვნების ნიმუშების აღქმის უნარის ჩამოყალიბებას, ხელოვნების უნივერსალური ენის შესწავლას, გარემოს ესთეტიკური აღქმისა და მოწესრიგების უნარების გამომუშავება-განვითარებას;

დ) სტანდარტის მოთხოვნების შესაბამისი ჯგუფური სამუშაოს დაგეგმვა (მაგ., პროექტი, აქტივობა ინფორმაციულ-საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით, ინტერდისციპლინური აქტივობები/პროექტები), მიზნების განსაზღვრა, სხვა საგნებთან კავშირის დადგენა, მიზნების შესაბამისი იდეის/თემისა და დავალების შერჩევა, მონაწილეთა რაოდენობისა და ფუნქციების, განხორციელების ეტაპების, გზებისა და საშუალებების განსაზღვრა;

ე) გაკვეთილისათვის შერჩეული სავარჯიშოების/დავალებების განსახორციელებლად საჭირო დროის განსაზღვრა, თითოეული აქტივობის მსვლელობის ეტაპების დაგეგმვა და სწავლების ორგანიზების სათანადო ფორმების შერჩევა: ჯგუფური, წყვილური, ინდივიდუალური, მთელი კლასის მონაწილეობით მუშაობა.

შეფასების, მიზნებისა და სტრატეგიების განსაზღვრა

სასწავლო პროცესის წარმართვა:

ა) გაკვეთილების ჩატარება გეგმის მიხედვით;

ბ) ისეთი ხერხების გამოყენება, რომლებიც ხელს უწყობს მოსწავლეთა მოტივირებას გასაცნობი მასალის მიმართ: მასალის და აქტივობის შერჩევისას მოსწავლეთა შესაძლებლობისა და ინტერესების გათვალისწინება, წინმსწრები სამოტივაციო აქტივობების შემუშავება – ვარაუდების გამოთქმა, მოსწავლის პირად გამოცდილებასთან შინაარსის/ინფორმაციის დაკავშირება, მოსწავლის ცოდნის გააქტიურება, საინტერესო ამოცანების დასმა, აზრის გამოთქმის, მსჯელობის წახალისება და სხვ.;

გ) მოსწავლეთა მოტივირება სხვადასხვა სახის აქტივობაში ჩასაბმელად: მოსწავლის ინტერესებთან და მის პირად გამოცდილებასთან დაკავშირებული თემების/საკითხების შერჩევა, თვითგამოხატვისა და არჩევანის (თემა, მასალა, გამომსახველობითი ხერხები და სხვ.) საშუალების მიცემა, საინტერესო დავალებების შეთავაზება და სხვ.;

დ) ხელოვნების საგნობრივ პროგრამაზე დაფუძნებული სწავლა-სწავლების ისეთი ეფექტური სტრატეგიების გამოყენება, რომლებიც ორიენტირებულია მოსწავლეებისათვის ამოცანების/პრობლემების დამოუკიდებლად გადაჭრის უნარ-ჩვევის განვითარებაზე;

ე) მოსწავლეებისათვის გრძელვადიანი პროექტის დაგეგმვა და ეტაპობრივად განხორციელება: მიზნის განსაზღვრა, იდეების გენერაცია-დახარისხება, დაგეგმვა,

მოდელზე დაკვირვება, საჭირო მასალის თავმოყრა/მოძიება, ჩანახატის, ესკიზის შექმნა მომავალი ნამუშევრისათვის, შედეგის გაუმჯობესება-გადამუშავება, თვითშეფასების/თანაშეფასების, მეწყვილესთან აზრის გაცვლის, ურთიერთდახმარების გზით და სხვ.;

ვ) ისეთი ხერხების გამოყენებაზე, რომლებიც უზრუნველყოფს თითოეული მოსწავლის ჩაბმას საკლასო აქტივობებში: დიფერენცირებული მოთხოვნების წყენება მოსწავლეთა შესაძლებლობების გათვალისწინებით, სხვადასხვა ტიპისა და სირთულის ამოცანების დასმა, კლასში პასუხების/მოსაზრებების შედარება-გაანალიზების ხელშეწყობა, საკამათო საკითხებზე დისკუსიის წახალისება და სხვ.;

შეფასება

ა) განმავითარებელი შეფასების გამოყენება მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით:

მოსწავლის კომპეტენციის შემოწმება ცოდნის ათვისების სამივე დონეზე (I. ოპერაციის წვდომა; II. ოპერაციის გავარჯიშება; III. ოპერაციის დაუფლება), კონკრეტული პრობლემების წარმომშობი მიზეზების გამოვლენა და სათანადო აქტივობების დაგეგმვა მათ აღმოსაფხვრელად;

ბ) განმსაზღვრელი შეფასების გამოყენება ცოდნის ათვისების მესამე დონეზე;

გ) მოსწავლეთა მრავალმხრივი განვითარების უზრუნველსაყოფად სასწავლო პროცესში შეფასების მრავალფეროვანი კომპონენტების გამოყენება;

დ) სასწავლო მიზნებისა და შეფასების სტრატეგიების ურთიერთშეთანხმება: მიზნების შესაბამისი შეფასების კრიტერიუმების და ხერხების შერჩევა/შემუშავება;

ე) მოსწავლეთა ჩართვა შეფასების კრიტერიუმების შემუშავების, თვითშეფასებისა და თანაშეფასების პროცესში; ხელშეწყობა, რომ მათ დამოუკიდებლად განსაზღვრონ

ვ) სწავლასთან დაკავშირებული პრობლემები, საკუთარი სუსტი და ძლიერი მხარეები, აღმოფხვრან ხარვეზები, მოიძიონ პრობლემათა გადაჭრის გზები და სხვ.;

ზ) მომავალი სასწავლო პროცესის დასაგეგმად შეფასების მონაცემების გამოყენება;

თ) მოსწავლეთა საჭიროებების, პროგრესისა და მიღწევების აღნუსხვა, ანალიზი და ანგარიშის სახით წარმოდგენა;

ი) საკუთარი პედაგოგიური საქმიანობის შეფასება;

კ) შეფასებისა და თვითშეფასების მონაცემების გამოყენება მომავალი სასწავლო პროცესის დასაგეგმად.

დანართი II

მასწავლებელთა სასერტიფიკაციო გამოცდის პროგრამა სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში

საგამოცდო პროგრამა განკუთვნილია დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის იმ პედაგოგებისათვის, რომლებიც აპირებენ 2014 წელს სასერტიფიკაციო გამოცდის ჩაბარებას სახვით და გამოყენებით ხელოვნებაში. გამოცდა ამოწმებს ხელოვნების მასწავლებლის პროფესიულ ცოდნას: ერთი მხრივ, პედაგოგის საგნობრივ კომპეტენციას და, მეორე მხრივ, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების სწავლების მეთოდის ფლობას.

საგამოცდო პროგრამის მარცხენა სვეტში მოცემულია საკითხთა ჩამონათვალი, მარჯვენა სვეტში კი დაზუსტებულია, თუ რისი ცოდნა მოეთხოვება პედაგოგს შესაბამისი საკითხის შესახებ.

1. ხელოვნების ისტორია

1. პროფესიული ცოდნა	• ხელოვნების ისტორიის პერიოდები, მიმდინარეობები და სტილები; სტილისა და მიმდინარეობების მხატვრული მახასიათებლები; • ტერმინები და მხატვრული ენა; • სახვითი ხელოვნების დარგები, ჟანრები; • სახვითი ხელოვნების ძირითადი ელემენტები და პრინციპები (ხაზი, კონტური, ფერი, ფორმა, ორნამენტი, კოლორიტი, ტონალობა, შუქ-ჩრდილი, გრადაცია, ფაქტურა, მოცულობა, მთლიანობა, პროპორცია, სივრცე, ხედვის წერტილი, პერსპექტივა, სიმეტრია, რიტმი, წონასწორობა, კონტრასტი, დინამიკა, კომპოზიცია); • სახვითი მასალა და ტექნიკა (ფერწერა, გრაფიკა, ძერწვა, აპლიკაცია, მოზაიკა, ქაღალდის პლასტიკა, კოლაჟი, ანაბეჭდი, კომპიუტერული ტექნოლოგიები, დეკორატიულ-გამოყენებითი საგნების დამზადება სხვადასხვა მასალის
---------------------	---

	გამოყენებით).
2. პრეისტორიული ეპოქის ხელოვნება	სახვითი ხელოვნებისა და არქიტექტურის წარმოშობა, პირველყოფილი ხელოვნება: პერიოდიზაცია, პალეოლითისა და ნეოლითის ხანის ძეგლები: მცირე პლასტიკა - ქანდაკება, დეკორატიული ხელოვნება; გამოქვაბულის მხატვრობა (ტასილი, ალტამირა, ლასკო), არქიტექტურა (დოლმენები, სტოუნჰენჯი).
3. ძველი აღმოსავლეთის ხელოვნება ა. ეგვიპტის ხელოვნება	ისტორიული მიმოხილვა/პერიოდიზაცია; წინადინასტიური, ძველი, შუა, ახალი სამეფოების და გვიანდელი პერიოდის ეგვიპტური ხელოვნება - არქიტექტურა, ქანდაკება, რელიეფი, კედლის მხატვრობა (მასშტაბები, გიზას პირამიდები, მენტუხოტეპებისა და ხატშეფსუტის სატაძრო კომპლექსი დეირ ელ-ბაჰარიში, ლუქსორის და კარნაკის სატაძრო კომპლექსები თებეში, რამსესის ტაძარი აბუ-სიმბელში. ნარმერის ფილა, მწერალი კას ქანდაკება, ხეფრენის დიდი სფინქსი, მემნონის კოლოსები, სამარხის კულტთან დაკავშირებული პორტრეტული ქანდაკებები. სამარხის

ბ. შუამდინარეთის ხელოვნება	მხატვრობა; ამარნის კულტურა: ეხნატონის, ნეფერტიტის ქანდაკებები, ახეტატონის სასახლის რელიეფები და მოხატულობა; ტუტანხამონის სამარხის საგანძური). ისტორიული მიმოხილვა/პერიოდიზაცია; ✓ შუმერის და აქადის ხელოვნება არქიტექტურა, ქანდაკება, გლიპტიკა და გამოყენებითი ხელოვნება (ურის ზიკურატი; რელიეფები: ყვავების სტელა, ნარამ-სინის სტელა, ჰამურაბის სტელა; ქალღმერთი ურუქიდან, ღმერთი აბუ, ებიხ-ილი, სარგონ ძველი, გუდეა, იშტარი, ლომების კარიბჭე). ✓ ასურეთის ხელოვნება არქიტექტურა, ქანდაკება და გლიპტიკა (სარგონ II-ის სასახლე დურ-შარუკინში და მისი რელიეფები, შედუ სარგონ II-ის სასახლიდან, აშურბანიპალ II-ის სასახლის რელიეფები ნინევიამში; საბეჭდავები). ✓ ბაბილონის ხელოვნება არქიტექტურა, ქანდაკება და გლიპტიკა (იშტარის კარიბჭე, სამხრეთ სასახლის რელიეფურ/დეკორატიული მორთულობა). ✓ აქემენიდური ირანის ხელოვნება ისტორიული მიმოხილვა/პერიოდიზაცია; არქიტექტურა, ქანდაკება, გლიპტიკა და გამოყენებითი ხელოვნება: ფასარგადის, პერსეპოლისის არქიტექტურული კომპლექსები (სასახლეები, რელიეფი, ქანდაკება, გამოყენებითი ხელოვნება)
4. ძველი საბერძნეთი,	ანტიკური ხელოვნების პერიოდიზაცია; ანტიკური სამყაროს

ელისიზმი და რომი	მიმოხილვა ისტორიულ-კულტურულ და სოციალურ კონტექსტში.
ა. ეგეოსური სამყაროსა და ძველი საბერძნეთის ხელოვნება	კრეტა-მიკენის ხელოვნება (კნოსოსის სასახლის არქიტექტურა, ქანდაკება, კედლის მხატვრობა: „პარიზელი“ ქალის პორტრეტი, აკრობატები ხარზე, კედლის მხატვრობა ცისფერი ჩიტით; მეფე-ქურუმის რელიეფი; მიკენის აკროპოლისი - ლომების კარიბჭე, აგამემნონის ნიღაბი, კერამიკა).
ბ. ბერძნული არქაული ხელოვნება	არქიტექტურული ორდერი, კუროსები და კორები, კერამიკაზე მხატვრობა – კერამიკული ჭურჭლის სახეობები, კერამიკული მხატვრობის სტილები.
გ. ბერძნული კლასიკური ხელოვნება	პერიოდიზაცია; არქიტექტურა, ქანდაკება, რელიეფი; ადრეული კლასიკა (პოსეიდონის ტაძარი პესტუმში, ათენა აფაიას ტაძარი კუნძულ ეგინაზე, დელფოსის მეეტლე, მებრძოლთა რელიეფი ზევსის ქანდაკება, მირონის შემოქმედება); მაღალი კლასიკა (ათენის აკროპოლისი, ფიდიასისა და პოლიკლეტის შემოქმედება); გვიანი კლასიკა (ეპიდავროსის თეატრი, არტემისის ტაძარი ეფესოში, ჰალიკარნასის მავზოლეუმი, სკოპასის, პრაქსიტელისა და ლისიპეს შემოქმედება).
დ. ელინისტური ხელოვნება	არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა (ზევსის ტაძარი ოლიმპიაში, პერგამონის არქიტექტურა და რელიეფი, მოზაიკა დელოსის ნიღბების სასახლიდან, ქანდაკება პერგამონიდან, ნიკე სამოთრაკიელი, აფროდიტე მილოსელი,

ე. ეტრუსკული ხელოვნება	ფილოსოფოსის თავი, ლაოკოონი). არქიტექტურა (ჩერვეტერის რეგოლინი-გალასის აკლდამა, ტარკვინიის ციხე-სიმაგრე, ტაძრები, სახლები); აკლდამების მხატვრობა (ვაკხანტების, ლომების, ლეოპარდის სამარხის მოხატულობა), ეტრუსკული ქანდაკება (ჰერმესისა და აპოლონის ქანდაკება ვეიდან, ჩერვეტერის სარკოფაგი).
ვ. რომის რესპუბლიკისა და იმპერიის ხელოვნება	პერიოდიზაცია; ქალაქთმშენებლობა, არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა/მოზაიკა, რელიეფი (რომის ფორუმი, პომპეის სასახლები, აკვედუკები, ხიდები, თერმები, ტრიუმფალური თაღები, სარკოფაგები – ვია აპია, ფაბრიციუსის ხიდი რომში, ადრიანეს მავზოლეუმი რომში, ტიტუსის ტრიუმფალური თაღი რომში, ადრიანეს თერმები ლეპტის მაგნაში, ევრისაკის სამარხი რომში, ცეცილიუს მეტელას სამარხი რომში, ნერონის ქანდაკება, მარკუს ავრელიუსის ცხენოსანი ქანდაკება, ტრაიანეს სვეტი, კოლიზეუმი, რომის პანთეონი, პომპეის მხატვრობა, ფაიუმის პორტრეტები).
5. ბიზანტიის ხელოვნება	ბიზანტიური ხელოვნების თავისებურებები; ისტორიულ-კულტურული მიმოხილვა/პერიოდიზაცია; ბიზანტიური არქიტექტურის ტიპები (რავენას გუმბათური ხუროთმოძღვრება - სან ვიტალე, აია სოფიას ტაძარი კონსტანტინოპოლში); ბიზანტიური ფრესკული და მოზაიკური მხატვრობა (სან ვიტალე, აია სოფია, გალა პლაციდიას მავზოლეუმი, სან აპოლინარე ნუოვო, მინიატურა (რაბულას და როსანოს კოდექსები).
6. ქართული ხელოვნება	ქართული ხელოვნების უძველესი ნიმუშები და უძველესი ნაგებობანი; ანტიკური ხანის ქართული ხელოვნება (კოლხური სამკაული); ქართული ქრისტიანული ხელოვნების

	პერიოდიზაცია/ისტორიულ-კულტურული კონტექსტი; ბაზილიკისა და დარბაზული ეკლესიის თემა ქართულ არქიტექტურაში; გუმბათოვანი ტაძრის თემა ქართულ არქიტექტურაში; ტეტრაკონქი - მცხეთის ჯვარი და ჯვრის ტიპის ძეგლები; ქართული კათედრალური – ოშკი, ბაგრატის, სვეტიცხოველი, ალავერდი; სამთავრო-სამთავისის ტიპის ძეგლები; VI-XVI სს. ქართული რელიეფი; ადრეული ხანისა და შუა საუკუნეების ქართული მოზაიკური მხატვრობა; შუა საუკუნეების ქართული ფრესკული მხატვრობა; ქართული ჭედური ხელოვნების განვითარების ეტაპები; IX-XIII სს-ის ჭედური ხელოვნების თავისებურებები; XIX-XX სს-ის ქართული სახვითი ხელოვნება (თბილისური პორტრეტი; აკადემიური მხატვრობა – გიგო გაბაშვილი, მოსე თოიძე, რუსული რეალისტური ხელოვნების გავლენა); ახალი და თანამედროვე ხელოვნება: მხატვრები - ნიკო ფიროსმანაშვილი, დავით კაკაბაძე, ლადო გუდიაშვილი, დიმიტრი შვეარდნაძე, შალვა ქიქოძე, ელენე ახვლედიანი, ქეთევან მაღალაშვილი, კირილე ზდანევიჩი, ალექსანდრე ბაჟბეუქ-მელიქოვი, სერგო ქობულაძე, ედმონდ კალანდაძე, ჯიბსონ ხუნდაძე, ზურაბ ნიჟარაძე, დიმიტრი ერისთავი, ირაკლი ფარჯიანი, მერაბ აბრამიშვილი; თეატრის მხატვრები – ირაკლი გამრეკელი, პეტრე ოცხელი; მოქანდაკეები - იაკობ ნიკოლაძე, ნიკოლოზ კანდელაკი, მერაბ ბერძენიშვილი, ელგუჯა ამაშუკელი, გოგი ოჩიაური.
7. დასავლეთ ევროპის შუა საუკუნეების ხელოვნება ა. საფრანგეთის რომანული ხელოვნება ბ. საფრანგეთის გოთური ხელოვნება გ. გერმანიის რომანული ხელოვნება	რომანული და გოთური ხელოვნების მიმოხილვა ისტორიულ-კულტურულ და სოციალურ კონტექსტში; ხელოვნების სინთეზის საკითხი შუა საუკუნეების ხელოვნებაში – არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა. წმ. ტროფიმეს ტაძარი არლში, წმ. ლაზარეს ტაძარი ოტუნში, წმ. პეტრეს ტაძარი მუასაკში (არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი). პარიზის ღვთისმშობლის ტაძარი, შარტრის ტაძარი, რუანის, სტრასბურგის კათედრალური ტაძრები (არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი). ვორმსის ტაძარი, მაინცის კათედრალური ტაძარი (არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი) მარბურგის ტაძარი, ნაუმბურგის ტაძარი, კიოლნის ტაძარი

დ. გერმანიის გოთური ხელოვნება	(არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი).
ე. ინგლისის რომანული ხელოვნება	დურჰამის კათედრალური ტაძარი, კათედრალური ტაძარი ილიში (არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი).
ვ. ინგლისის გოთური ხელოვნება	ექსეტერის კათედრალი, ვესტმინსტერის სააბატო, სამეფო კოლეჯის კაპელა, უელსის კათედრალი (არქიტექტურა, ქანდაკება, ვიტრაჟი).
8. რენესანსის ხელოვნება	
ა. იტალიური რენესანსი	პერიოდიზაცია; რენესანსის ეპოქის ისტორიულ-კულტურული ასპექტები; ადრეული რენესანსის არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა (სკროვენის კაპელა პადუაში, კამპოს მოედნის არქიტექტურა სიენაში, ბაფტისტერიუმი ფლორენციაში, ფილიპო ბრუნელესკის, ლორენცო გიბერტის, ანდრეა დელა რობიას, დონატელოს, ჯოტოს, მაზაჩოს, პიერო დელა ფრანჩესკას, სანდრო ბოტიჩელის შემოქმედება), მაღალი და გვიანი ხანის რენესანსის არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა (წმ. პეტრეს ტაძარი, მედიჩების სასახლე და განსასვენებელი, პაპი იულიუს II-ის განსასვენებელი, ჯორჯონეს, ტიციანის, ლეონარდო და ვინჩის, რაფაელის, მიქელანჯელოს შემოქმედება).
ბ. გერმანული რენესანსის ქანდაკება და მხატვრობა	მატიას გრუნევალდის, ალბრეხტ დიურერის, ლუკას კრანახის, მარტის შონგაუერის შემოქმედება.
გ. ნიდერლანდების ხელოვნება XV-XVI საუკუნეებში	იან ვან ეიკის, როგირ ვან დერ ვეიდენის, იერონიმუს ბოსხის, პიტერ ბრეიგელის შემოქმედება.
9. XVII-XIXსს. ევროპული ხელოვნება	ისტორიულ-კულტურული, სოციალური მიმოხილვა: ბაროკოს, როკოკოს, რომანტიზმის, ნეოკლასიციზმის და რეალიზმის მხატვრული მიმდინარეობები: არქიტექტურა, ფერწერა, ქანდაკება (ბერნინი, ელ გრეკო, დიეგო ველასკესი, პიტერ პაულ რუბენსი, რემბრანტი, იან ვერმეერი, ანტუან ვატო, ფრანსუა ბუშე, ჟაკ ლუი დავიდი, ოგიუსტ დომინიკ ენგრი, თეოდორ ჟერიკო, ეჟენ დელაკრუა, ფრანსისკო გოია, უილიამ ტერნერი, გუსტავ კურბე, ონორე დომიე).

10. ახალი და თანამედროვე დასავლური ხელოვნება	იმპრესიონიზმი, პოსტიმპრესიონიზმი, ექსპრესიონიზმი, ფოვიზმი, კუბიზმი (აფრიკული ქანდაკებისა და ნიღბების, კოლუმბამდელი სამხრეთ ამერიკის, იაპონური ხელოვნების გავლენა თანამედროვე ხელოვნებაზე), ნაივური ხელოვნება, არ-ნუვო, სიმბოლიზმი, ავანგარდული ხელოვნება - აბსტრაქციონიზმი, სურეალიზმი, დადაიზმი, პოპ-არტი: არქიტექტურა, ფერწერა, ქანდაკება (ედუარდ მანე, კლოდ მონე, ედგარ დეგა, პიერ-ოგიუსტ რენუარი, ალფრედ სისლეი, კამილ პისარო, ოგიუსტ როდენი, ანრი დე ტულუზ-ლოტრეკი, პოლ სეზანი, პოლ გოგენი, ვან-გოგი, ოდილონ რედონი, ედვარდ მუნკი, ანრი მატისი, პაბლო პიკასო, ჟორჟ ბრაკი, ანრი რუსო, გუსტავ კლიმტი, სალვადორ დალი, რენე მაგრიტი, ალბერტო ჯაკომეტი, მარკ შაგალი, ვასილი კანდინსკი, კაზიმირ მალევიჩი, ხუან მირო, მარსელ დიუშანი, პიტ მონდრიანი, კონსტანტინ ბრანკუზი, ჯექსონ პოლოკი, ენდი ვორჰოლი, რობერტ რაუშენბერგი; არქიტექტორები: ანტონი გაუდი, გუსტავ ეიფელი, ლე კორბუზიე, ფრენკ ლოიდ რაიტი, ფრენკ გერი)
11. შორეული აღმოსავლეთის ხელოვნება ა. ძველი ინდოეთის ხელოვნება ბ. ძველი ჩინეთის ხელოვნება გ. იაპონიის ხელოვნება	სტუპები, დრავიდული არქიტექტურის ნიმუშები, მოგოლთა მმართველობის პერიოდის ხელოვნება – ტაჯ-მაჰალის არქიტექტურული კომპლექსი; ინდური მინიატურა. არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა და გამოყენებითი ხელოვნება (პაგოდები, ჩინეთის კედელი; ტერაკოტას არმია, ბუდას ქანდაკებები; კერამიკა, აბრეშუმი, მინიატურა). არქიტექტურა, ქანდაკება, მხატვრობა და გამოყენებითი ხელოვნება (პაგოდები, იმპერატორის სასახლე კიოტოში, ბუდას ქანდაკებები; მხატვრობა კერამიკაზე, აბრეშუმზე, ანაბეჭდები (კაცუშიკა ჰოკუსაი და ანდო ჰიროშიგეს შემოქმედება).
12. ისლამური ხელოვნება	სპარსული და არაბული არქიტექტურა, ხალიჩები, კერამიკული ფილები - შორენკეცები, მინიატურა, ყაჯარული მხატვრობა, კალიგრაფიის ნიმუშები.

2. შემოქმედებითობა და პრაქტიკული უნარები

ხელოვნების პრინციპებისა და ელემენტების გამოყენება ნამუშევრის შექმნისას	კომპოზიციური განაწილება, ცივი და თბილი, კონტრასტული ფერების, ფერთა გრადაციის გამოყენება, სხვადასხვა მხატვრული ხერხის (შუქ-ჩრდილი, შტრიხი, ლაქა, ბლიკი და ა.შ.) საშუალებით საგანთა მოცულობის გამოსახვა და ასოციაციების, ემოციების, იდეების გადმოცემა; სხვადასხვა ტექნიკის, პროცედურის (ფერწერის, გრაფიკის, კოლაჟის, აპლიკაციის, ტრადიციული ხელსაქმის რომელიმე სახეობის და ა.შ.) გამოყენება, კომპიუტერული ტექნოლოგიების გამოყენება დიზაინის შესაქმნელად, ექსპერიმენტის ჩატარება ნამუშევრის შექმნისას.
---	---

3. სწავლების მეთოდები

1. მოსწავლეზე და შედეგზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის დაგეგმვა	მოკლევადიანი საგაკვეთილო მიზნების განსაზღვრა; დასახული მიზნების შესაბამისი სხვადასხვა ტიპისა და სირთულის მქონე დავალებების შერჩევა ან შედგენა ცოდნის ათვისების პირველ (წვდომა-გაგება), მეორე (გავარჯიშება), თუ მესამე (დაუფლების) ფაზისათვის. გრძელვადიანი მიზნის განსაზღვრა; ამ მიზნის განხორციელებისათვის საჭირო უნარების (პრაქტიკული, საინტერპრეტაციო, ანალიზის, კვლევის, საპრეზენტაციო, კომუნიკაციური და სხვ.) დადგენა-განვითარება; იმ აქტივობების დაგეგმვა, რომლებიც აუცილებელია მოსალოდნელი შედეგების მისაღწევად; სწავლების ორგანიზების სათანადო ფორმების შერჩევა: ჯგუფური, წყვილური, ინდივიდუალური, მთელი კლასის მონაწილეობით მუშაობა; შეფასების მიზნებისა და სტრატეგიების განსაზღვრა.
2. მოსწავლეზე და შედეგზე ორიენტირებული საგაკვეთილო პროცესის წარმართვა	მოსწავლის ცოდნის განსაზღვრა; ისეთი სტრატეგიების გამოყენება, რომლებიც ხელს უწყობს მოსწავლეთა ცოდნის გააქტიურებას, საინტერესო ამოცანების დასმას, სხვადასხვა სახის აქტივობაში ჩაბმას, მისცემს თვითგამოხატვის, აზრის გამოთქმისა და მსჯელობის საშუალებას და სხვ.; მოსწავლეებისათვის ამოცანების, პრობლემების დამოუკიდებლად გადაჭრის უნარ-ჩვევის განვითარება, მათი სათანადო სტრატეგიებით აღჭურვა: მიზნის განსაზღვრა, იდეების გენერაცია-დახარისხება, დაგეგმვა, მოდელზე დაკვირვება, სამუშაოს ორგანიზება, შედეგის გაუმჯობესება-

	გადამუშავება თვითშეფასების/თანაშეფასების გზით და სხვ.
3. შეფასების მრავალფეროვანი მეთოდების გამოყენება შედეგზე და მოსწავლეზე ორიენტირებული სასწავლო პროცესის უზრუნველსაყოფად	მიმდინარე და შემავალშემდეგი, განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასების გამოყენება მოსწავლეთა შედეგების გაუმჯობესების მიზნით: მდგომარეობის შემოწმება ცოდნის ათვისების სამივე დონეზე (I. ოპერაციის წვდომა; II. ოპერაციის გავარჯიშება; III. ოპერაციის დაუფლება), კონკრეტული პრობლემების წარმომშობი მიზეზების გამოვლენა და სათანადო აქტივობების დაგეგმვა მათ აღმოსაფხვრელად; სასწავლო მიზნებისა და შეფასების სტრატეგიების ურთიერთშეთანხმება: სხვადასხვა ტიპის დავალებებისათვის მიზნების შესაბამისი შეფასების კრიტერიუმებისა და ხერხების შერჩევა/შემუშავება, კომპლექსური დავალებების შესაფასებლად სათანადო კრიტერიუმების სქემების (რუბრიკების) შემუშავება; საკუთარი პედაგოგიური საქმიანობის შეფასება და თვითშეფასებისა და შეფასების მონაცემების გამოყენება მომავალი სასწავლო პროცესის დასაგეგმად.